

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAMP

VIDEOLARI İÇİN

Yazar

Sinan Doğan

Redaksiyon

Hangi KPSS Redaksiyon Ekibi

Dizgi-Grafik

Gizem KOÇAK

Kapak

Emre ALKAÇ

Matba Sertifika No

46549

ISBN: 978-625-6391-55-0

**Hangi
KPSS?**

Yönetim Ofisi

Assembly One Tower Kat: 1
No: 20 (Kudüs Cad. No: 6/A)
Oran - Çankaya / ANKARA

Sevkiyat Adresi

Avcılar Mahallesi
Karahöyük Cad. No: 27/A
Yenimahalle / ANKARA

İletişim: 0850 304 26 44

KAMP KİTABI

1.Gün	İSLAMİYET ÖNCESİ	SAYFA 1 - 6
2.Gün	İSLAMİYET ÖNCESİ	SAYFA 7 - 12
3.Gün	TÜRK - İSLAM	SAYFA 13 - 17
4.Gün	TÜRK - İSLAM	SAYFA 18 - 21
5.Gün	TÜRKİYE TARİHİ	SAYFA 22 - 24
6.Gün	OSMANLI KURULUŞ	SAYFA 25 - 30
7.Gün	OSMANLI YÜKSELME	SAYFA 31 - 35
8.Gün	OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYET	SAYFA 36 - 40
9.Gün	OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYET	SAYFA 41 - 45
10.Gün	OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYET	SAYFA 46 - 49
11.Gün	OSMANLI DURAKLAMA	SAYFA 50 - 53
12.Gün	OSMANLI GERİLEME	SAYFA 54 - 58
13.Gün	OSMANLI DAĞILMA	SAYFA 59 - 62
14.Gün	OSMANLI DAĞILMA	SAYFA 63 - 66
15.Gün	XX. YY. OSMANLI	SAYFA 67 - 72
16.Gün	XX. YY. OSMANLI	SAYFA 73 - 79
17.Gün	MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK	SAYFA 80 - 82
18.Gün	MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK	SAYFA 83 - 84
19.Gün	MİLLİ MÜCADELE MUHAREBE	SAYFA 85 - 88
20.Gün	MİLLİ MÜCADELE MUHAREBE	SAYFA 89 - 92
21.Gün	İLKE - İNKILAP	SAYFA 93 - 97
22.Gün	İLKE - İNKILAP	SAYFA 98 - 102
23.Gün	ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ	SAYFA 103 - 110
24.Gün	ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ	SAYFA 111 - 119

ÖDEVLER

SON 10 YIL ÇIKMIŞ SORU ANALİZİ
SORU BANKAMIZDAN 13 - 26 SAYFA
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SORU BANKAMIZDAN 27 - 38 SAYFA
SORU BANKAMIZDAN 39 - 48 SAYFA
SORU BANKAMIZDAN 49 - 52 SAYFA
SORU BANKAMIZDAN 53 - 56 SAYFA
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SORU BANKAMIZDAN 57 - 84 SAYFA
SORU BANKAMIZDAN 85 - 90 SAYFA
SORU BANKAMIZDAN 91 - 100 SAYFA
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SORU BANKAMIZDAN 101 - 122 SAYFA
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SORU BANKAMIZDAN 123 - 138 SAYFA
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SORU BANKAMIZDAN 139 - 162 SAYFA
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SORU BANKAMIZDAN 163 - 176 SAYFA
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SORU BANKAMIZDAN 177 - 212 SAYFA
SON 10 YIL ÇIKMIŞ
SORU BANKAMIZDAN 213 - 240 SAYFA

24

GÜNLÜK

KAMP

PROGRAMI

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

➤ TÜRK İSMİ ➤

Ziya Gökalp:
Kaşgarlı Mahmut:
Çin Kaynakları:
İslam Kaynakları:

Orhun Kitabeleri ➡

Kuzey Şansi Antlaşması ➡

Coğrafi Ad: ➡ Türkiye

Bizans:

Mısır
Anadolu
Suriye

Siyasi Ad ➡ **Memlükler**
Göktürkler

Marco Polo ➡ **Küçük Türkiye**
➡ **Büyük Türkiye**

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

Göç Nedenleri:

ORTA ASYA KÜLTÜRLERİ

Anav →
Afenesyova →
Tagar →
Andronova →
Karasuk →
Kelteminar →

Göç Sonuçları:

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

İSKİTLER

İlk
Alper Tunga
Tomris Hatun
At
Üzengi
Balbal
Amazon Kadınları
Bozkırın Kuyumcuları
Şehname

KAVİMLER GÖÇÜ

NOT

ASYA HUN

Teoman
Mete

AVRUPA HUN

Balamir
Attila

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

I. GÖKTÜRK

Milli
Bumin Kağan
Mukan Kağan
Sınırlar
Elçilik
Göktürk x Sasani → Akhun
Göktürk x Bizans → Sasani

II. GÖKTÜRK

Bağımsızlık Mücadelesi
İlteriş Kutluk Kağan
İlk milli → Alfabe
→ Kaynak
Para → Kamdu
→ Yarmak
Şantan Savaşı
Tötö Kanalı

MATEM DÖNEMİ

Kürşad İsyanı
Kutluk Ayaklanması

ORHUN KİTABELERİ

Kaçıncı yüzyıl:
Nerede:
Kim Adına:
Kim Yazdı:
Kim Buldu:
Kim Okudu:
Kim Tanıttı:
İlk Bahseden:
Çalışma yapan İlk Türk:
Tür:
Sosyal Devlet:

04

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

UYGURLAR

Kurucu:

En Parlak Dönem:

Merkez:

Hangi Aile:

Böğü Kağan

Mani

Et yeme

Savaşma

Stupa:

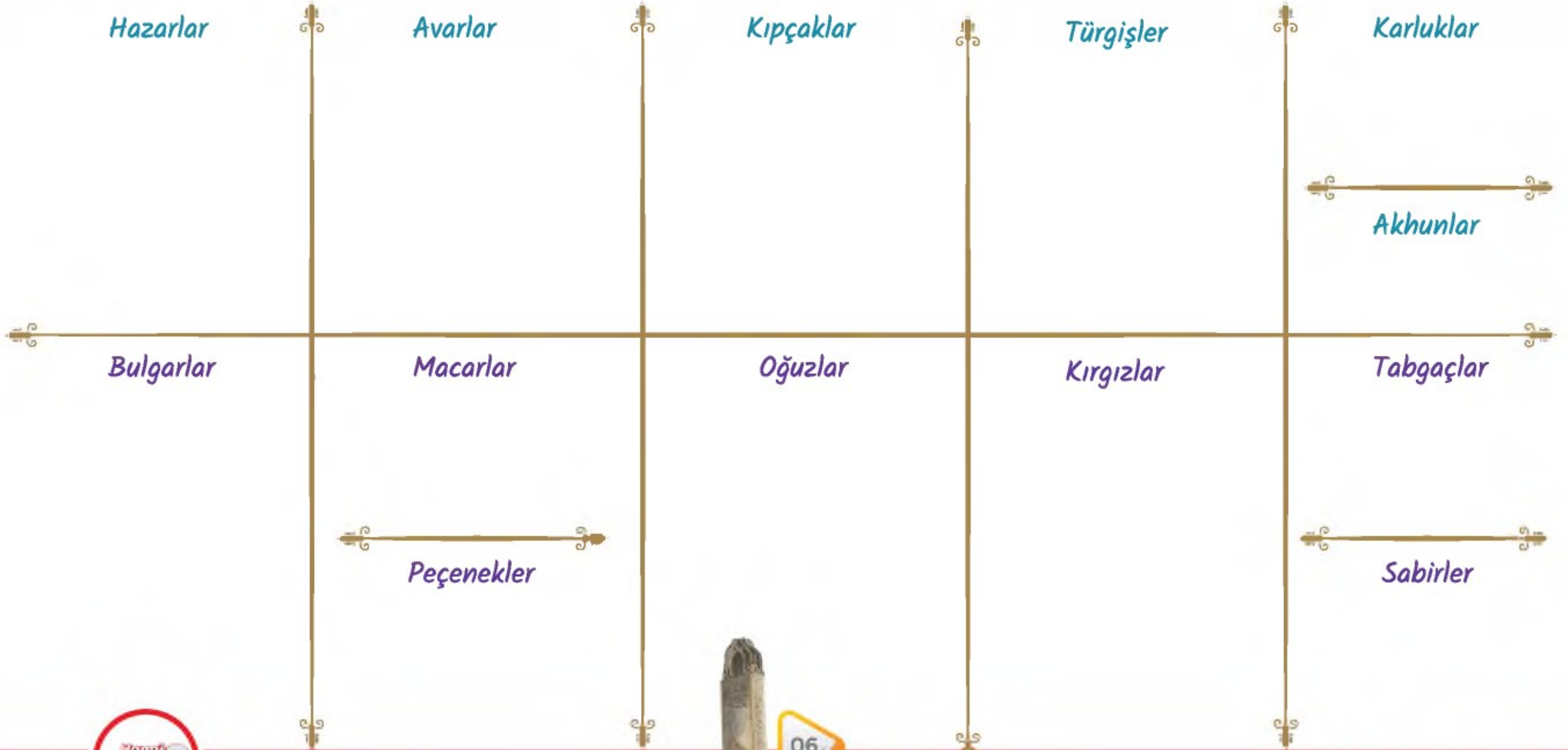
Bedizci:

Nişa

İlk

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

✕ DİĞER TÜRK DEVLETLERİ ✕

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

GÖÇEBE YAŞAM
NEDENLERİ SONUÇLARI

DEVLETLERİN COĞRAFİ KONUMLARI

- Sınırları Avrupaya Kadar Uzananlar
- Sadece Asya
- Sadece Avrupa
- Hem Asya Hem Avrupa'da Devlet Kuranlar

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

DEVLET YÖNETİMİ

KURULTAY VE ÜYELERİ

Hükümdar
Ünvan Sembol

Kut:
Küç:
Ülüg:
Veraset:

Hatun (Katun)

Avrupa Hun —→
Tuna Bulgarları —→
Oğuzlar —→
Hazarlar —→
Tabgaçlar —→
Peçenekler —→

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

İKİLİ YÖNETİM

Federal Yapı

Neden:

Sonuç:

SOSYAL YAŞAM - SOSYAL YAŞAM

Oğuş

➤ Çekirdek aile

➤ Monogami

➤ Exogami

➤ Ataerkil

➤ Toy:

➤ Töre:

➤ Tüz:

➤ Nevruz:

➤ Geçim Kaynağı:

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

· SOSYAL YAPI - SOSYAL YAŞAM ·

· SUÇ VE CEZA ·

· YERLEŞİK YAŞAM KESİN KANITLAR ·

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

ASKERİ YAPI

ALFABE

TAKVİM

NOT:

KAVRAMLAR:

DİN VE İNANIŞ

Ahiret İnancı

Kavramlar

DESTANLAR - YAZITLAR

İskitler

Asya Hun

Göktürkler

Kırgızlar

Uygurlar

NOT: İgor
Nibelungen

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

1. ÜNİTE — İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

TÜRKLER VE İSLAMİYET

İlk komşuluk:

İlk savaşlar:

Emeviler:

Abbassiler:

Avasım:

Samarra:

TALAS SAVAŞI

NEDEN

SONUÇ

KARAHANLILAR

✦ Korluk, Yağma, Çiğil

✦ Bilge Kül Kadırttan

✦ Yusuf Kadir Han

✦ Satuk Buğra Han

✦ Ebu Nasr Ahmet

✦ Tabgaç Buğra Han

→ Burs

→ Medrese

✦ Medrese - Ribat - Bimarhane - Posta

Karahanlılar Dönemi Eserleri

Kutadgu Bilig

- Yusuf Has Hacip yazmıştır.
- Karahanlı hükümdarı, Uluğ Kara Buğra Han'a sunulmuştur.
- Kutadgu Bilig "mutluluk veren bilgi" anlamına gelir.
- İlk Türk-İslam edebî eseridir.
- "Siyasetname" niteliği taşır.

Atabetü'l-Hakâyık

- Ahlak üzerine yazılmış bir kitaptır.
- Yüknegli Edip Ahmet yazmıştır.
- Atabetü'l-Hakâyık, "Doğruluğa giriş, hakikatlerin eşiği" anlamlarına gelir.

Dîvân-ı Lugâti't-Türk

- Türkçe-Arapça bir sözlüktür.
- Kaşgarlı Mahmut yazmıştır.
- Abbasi halifesi El Muktedi Billah'a sunulmuştur.
- Eser, Türkçenin Arapçadan üstün olduğunu belirtir.

Dîvân-ı Hikmet

- Hoca Ahmet Yesevi (Piri Türkistan) tarafından yazılmıştır.
- Dîvân-ı Hikmet, İslamiyet'i tasavvufi olarak anlatmıştır.

GAZNELİLER

✦ Kurulduğu Yer:

✦ İmparatorluk:

✦ Alp Tigin - Sebük Tigin
(Padişah) (Pendname)

✦ Gazneli Mahmut

✦ Biruni

✦ Dil

Saray

Bilim

Edebiyat

BÜYÜK SELÇUKLU DEVLETİ

Selçuk Bey →

Arslan Yabgu →

Tuğrul ve Çağrı Bey →

Alparslan →

Melikşah →

Sultan Sançar

TÜRK İSLAM TARİHİ

Büyük Selçuklunun Yıkılış Sebepleri

- Oğuz Türklerinin küstürülmesi
- Batıni faaliyetleri
- Atabeylerin bağımsız hareket etmesi
- Veraset sisteminin belirsizliği
- Katvan Savaşı ile Karahitaylara mağlubiyet
- Halifelerin tutumu

Büyük Selçuklunun Yıkılmasıyla Ortaya Çıkan

Devlet

- Irak Selçukluları
- Suriye Selçukluları
- Kirman Selçukluları
- Anadolu Selçukluları
(Türkiye Selçuklu)

Atabeylik

- Böriler (Şam)
- Zengiler (Musul)
- İldenizoğulları (Azerbaycan)
- Salgurlular (İran)
- Begteginogulları (Erbil)

HARZEMŞAHLAR

BABÜRLER

AKKOYUNLAR

KARAKOYUNLAR

TÜRK İSLAM TARİHİ

MOĞOLLAR

- Altınorda
- İlhanlı
- Çağatay Hanlığı
- Kubilay Hanlığı

MISIRDA KURULAN TÜRK-İSLAM DEVLETLERİ

Tolunoğulları

- Mısır'da kurulan ilk Türk İslam devletidir.
- Hastanelerine Maristan adı verilmiştir.
- İlk eczaneyi açmışlardır.
- Mısır'ı bayındır hâle getirmişlerdir.
- Mısır'a Altın Çağı'nı yaşatmışlardır.

İhşidler (Akşidler)

- Mısır'da kurulan ikinci Türk İslam devletidir.
- Kutsal yerlere (Hicaz) hâkim olmuşlardır.
- Devlet idaresinde naip (vekiller) olmuştur.
- Fatimiler tarafından yıkılmışlardır.

Eyyubiler

- Selahaddin Eyyubi Fatimilere son vererek devleti kurmuştur.
- Hittin Savaşı ile Kudüs'ü Haçlılardan geri almışlardır.
- Memlükler tarafından yıkılmışlardır.

Memlükler (Ed Devleti Türkiye)

- Türkiye ismini ilk kullanan devlettir.
- Kut ve veraset anlayışı yoktur. Her başarılı komutan tahta çıkabilir.
- Halifeleri Ayn Calud Savaşı ile, Anadolu Selçuklu Devleti'ni ise Elbistan Savaşı ile Moğollardan korumuşlardır.

TÜRK İSLAM TARİHİ

Hakimiyet Sembolleri

- Örgin (Taht)
- Otağ (Çadır)
- Hilat (Halifenin hediyesi)
- Hutbe okutmak
- Nevbet (Davul)
- Menşur (Halifeliğin onayı)
- Çetr (Şemsiye)
- Ferman (Kanun)
- Tuğ (Sancak)
- Alem (Bayrak)
- Asa (halifenin yolladığı değnek)
- Para basmak
- Tıraz (Kaftan)

Saray Görevlileri

- Hacibü'l-Hüccab:
- Camedar:
- Emir-i Candar:
- Çeşnigar:
- İdişçibaşı:
- Alemdar:
- Abdar (Tasdar):
- Kapucubaşı:
- Serhenk:
- Emir-i Şikar:
- Kısadar:
- Devetdar:
- Emir-i Ahur:
- Emir-i Hares:

Devlet Görevlileri

- Melik (Hanedan üyesi vali)
- Muhtesip (Çarşı-pazar görevlisi)
- Şihne (sıradan vali)
- Ulak (Haberci)
- Amil (Vergi memuru)
- Naip (Vekil)
- Amid (Sivil yönetici)

Divan Çeşitleri

- Divan-ı İstifa:
- Divan-ı Arz:
- Divan-ı İşraf:
- Divan-ı İnşa:
- Divan-ı Berid:
- Divan-ı Mezalim:
- Niyabet-i Saltanat:

TÜRK İSLAM TARİHİ

HUKUK

Şer'i Hukuk

Konuları	Kaynakları
- Evlenme	- Kur'an
- Miras	- Hadis
- Boşanma	- Fıkıh
- Ticaret	- Kıyas
- Velayet	- İcma
	- Kelam
	- Siyer

Örfi Hukuk

Konuları	Kaynakları
- Yönetim	- Ferman
- Askerlik	- Divan kararları
- Vergi	- Gelenekler

Mahkemeler

Şer'i Mahkeme

Askeri Mahkeme

Örfi Mahkeme

Divan-ı Mezalim

ORDU

Türk İslam Devletlerinin Askerî Yapısı

- Hasa Askerleri : Başkenti, saray ve hükümdarı korurlar. Gelirdi için "ikta" toprakları ayrılmıştır.
- Gulaman-ı Saray: Saray ordusudur. Devşirmelerden oluşur. "Bistgani" denilen maaş alırlar.
- Eyalet Askerleri: Melik ve eyalet valilerinin hizmetinde bulunan askerlerdir.
- Sipahiler: İkta ordusu olarak da adlandırılırlar. Türkmenlerden oluşur. Hizmetleri karşılığında ücret almazlar.

TOPRAK

Toprak Sistemi

Miri Topraklar

- Has
- İkta
- Vakıf

Mülk Topraklar

- Öşri
- Haraci

Has: Geliri hükümdara ait topraklardır.

İkta: - Toprağın mülkü devletin, kullanım hakkı köylünüdür.

- Devlet otoritesini kuvvetlendirir.

- Üretimde süreklilik sağlanır. Tarımsal üretim artar.

- Hazineye para girişi olmaz, ancak hazineden para çıkışı engeller.

- Toprağa bağlı soylu sınıfın oluşmasını engeller.

Vakıf: Sosyal devlet anlayışını pekiştirir.

- Hazineye para girişi olmaz, para çıkışı engeller.

- Eğitim, sağlık, din, sosyal, mali hizmetleri verilirdi.

Öşri: Mülkü, Müslüman ahaliye ait olan topraklardır.

Haraci: Mülkü, gayrimüslime ait olan topraklardır.

AHİ TEŞKİLAT

Esnaflar örgütlenmesidir.

Gelir gider dengesi sağlanır.

Eğitim verir fakat okul açamaz.

Gayrimüslimlere kapalıdır.

Narh keserler. (Fiyat sabitlemek)

İş yeri açma ruhsatı (gedik) verirler.

Liderleri Pir-Şeyh adını alır.

Üye seçen bilirkişiyeye Ehli Hibere denir.

TÜRK İSLAM TARİHİ

SOSYAL YAŞAM

- ✦ **Bedesten:** Farklı meslek gruplarından oluşan çarşıdır.
- ✦ **Arasta:** Değerli eşyaların (altın, ipek) satıldığı yerdir.
- ✦ **Kapan:** Tek tip gıda ürünü barındıran toptancı halidir.
- ✦ **Sebil:** Çeşme
- ✦ **Kümbet:** Siyasi liderin anıt mezarıdır.

VERGİ

Öşür

Haraç

Cizye

FARABİ

- Muallimi Sani olarak bilinir.
- Avrupa'da "Al Farabyus" olarak bilinir.
- Eseri, Medinetül Fazıla ve Kitab'ül Musiki
- İlimler tasnifini yaptı.

GAZALİ

- Nizamiye medresesinde müderrislik yapmıştır.
- Hocası Cüveyni tarafından "derin bir deniz" olarak adlandırılmıştır.
- Eseri, Nasihatül-Mülk

HAREZMİ

- Matematik bilginidir.
- Cebirin kurucusudur.
- Eseri, Kitab'ül Cebir Mukabele

YUSUF HAS HACİP

- Türk İslam edebiyatının ilk eseri olan Kutadgu Bilig'in yazarıdır.

BİLİM ADAMLARI

İBN-İ SİNA

- Tıpçıdır.
- Batı'da "Avicenna" olarak bilinir.
- Eseri, Kitab'ı-şifa ve El-Kanun Fittıp
- İlk mide ameliyatını yaptı.

BİRUNİ

- Matematik ve astronomi bilginidir.
- Avrupa'da "Alberuni" olarak bilinir.
- Gazneli Mahmut Biruni için "sarayımın en kıymetli hazinesi" demiştir.
- Eseri, El Asirül Bakiye

KAŞGARLI MAHMUT

- Dil bilimci ve haritacıdır.
- Araplara Türkçe öğretmeyi amaçlamıştır.
- Eseri, Dîvânu Lugat't-Türk

AHMET YESEVİ

- İlk Türk İslam mutasavvıfı olarak bilinir.
- Lakabı Pir-i Türkistan'dır.
- Eseri, Dîvan-ı Hikmet

EDİP AHMET YÜKNEKİ

- Ahlak kitabıyla ünlüdür.
- Eseri, Atabetü'l Hakayık

ALİ ŞİR NEVAİ

- Timurlular Devleti hükümdarı ve edebiyatçısıdır.
- Eseri, Muhakemetü'l-Lugateyn

FİRDEVSİ

- Şehname adlı eserini Gazneli Mahmut'a sunmuştur.

İBN-İ FADLAN

- Abbasi halifesi tarafından İtil Bulgarlarına gönderilen elçilik heyetinde yer almıştır.
- Eserleri; Rihle, (Seyahatname)

TÜRK İSLAM TARİHİ

2. ÜNİTE — TÜRK İSLAM TARİHİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

TÜRKİYE TARİHİ

BİRİNCİ DÖNEM TÜRK BEYLİKLERİ

Saltuklular

- Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliğidir.
- Erzurum ve çevresinde kurulmuştur.
- Tepsi Minare, Üç Kümbetler, Mama Hatun Türbesi önemli eserleridir.

Danışmentliler

- Sivas, Tokat, Kayseri, Malatya çevresinde kuruldu.
- Haçlılarla en yoğun mücadele eden beyliktir.
- Yağıbasan Medresesi (Anadolu'daki ilk medresedir.) en önemli eserleridir.

Mengücekliler

- Erzincan çevresinde kurulmuştur.
- Önemli bilim insanı Muvafıkıddin Abdülatif'tir. (TIP)
- Divriği Külliyesi en önemli eserleridir.
- (UNESCO tarafından Dünya kültür mirası listesine alınmıştır.)

Çaka Beyliği

- İzmir ve çevresinde kuruldu. İlk denizci beyliktir.
- Peçeneklerle ittifak kurup İstanbul'u kuşattılar.
- Beyliğin kuruluşu olan 1081 yılı Deniz Kuvvetleri Komutanlığının kuruluş yılı olarak kabul edilir.

Artuklular

- Diyarbakır, Mardin çevresinde kuruldu.
- İlk beylikler içinde en son yıkılan beyliktir.
- Malabadi Köprüsü (Dünya'nın en büyük taş kemerli köprüsüdür.) en önemli eserleridir.
- Hasankeyf Kalıntıları
- El Cezeri, Artuklular döneminin önemli bilim insanıdır. Sibernetiğin kurucusudur.
- Eseri: Otomoto

Diğer Birinci Beylikler

- Ahlatşahlar (Sökmenliler): Van Gölü çevresi
- İnaloğulları: Diyarbakır çevresi
- Dilmaçoğulları: Bitlis çevresi
- Tanrıvermişoğulları: Efes çevresi
- Çubukoğulları: Harput çevresi

ANADOLU SELÇUKLU DEVLETİ

Kutalmışoğlu Süleymanşah

I. Kılıçarslan

I. Mesut

II. Kılıçarslan

TÜRKİYE TARİHİ

ANADOLU SELÇUKLU DEVLETİ

I. Gıyaseddin Keyhüsrev

İzzeddin Keykavus

Alaaddin Keykubat

II. Gıyaseddin Keyhüsrev

Karacı Beylikler

1. Karamanoğulları

- Konya ve Karaman çevresinde kuruldu.
- Osmanlı'yı en çok uğraştıran beyliktir.
- Resmî dilleri Türkçedir.
- Kendilerini Anadolu Selçuklu Devleti'nin varisi olarak görürler.

2. Germiyanogulları

- Kütahya ve çevresinde kuruldu.
- Osmanlıya çeyiz ve miras yoluyla katıldılar.

3. Hamitoğulları

- Isparta ve çevresinde kuruldu.
- Osmanlıya topraklarını para karşılığı sattılar.

4. Dulkadiroğulları

- Maraş ve Elbistan çevresinde kuruldu.
- Anadolu Türk siyasi birliği savaş yoluyla sağlandı.

İKİNCİ DÖNEM TÜRK BEYLİKLERİ

5. Ramazanoğulları

- Adana ve çevresinde kuruldu.
- Osmanlıya en son bağlanan beyliktir.

Denizci Beylikler

1. Candaroğulları

- Kastamonu ve çevresinde kuruldu.
- Köseadağ Savaşı'ndan sonra Candaroğulları, 1402 Ankara Savaşı'ndan sonra İsfendiyoğulları adıyla kurulmuşlardır.

2. Aydınoğulları

- İzmir, Tire, Birgi çevresinde kuruldu.
- Donanması en güçlü olan beyliktir.

3. Menteşeoğulları

- Muğla ve Milas çevresinde kuruldu.
- Rodos'un bir kısmına hâkim oldular.

4. Karesioğulları

- Balıkesir ve Çanakkale çevresinde kuruldu.
- Osmanlıya ilk bağlanan beyliktir.
- Anadolu Türk siyasi birliği sağlamada ilk adım atıldı.
- Karamürsel Tersanesi Osmanlı'nın ilk tersanesi oldu.
- Karesioğullarından Osmanlıya katılan denizciler: Evrenos Bey, Hacı İlbey, Gazi Fazıl, Ece Halil.

TÜRKİYE TARİHİ

3. ÜNİTE → TÜRKİYE TARİHİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

Sinan Dağar

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

Kısa Sürede Büyüme

KAYI:

Ankara / Karadağ

Çobanoğlu

Söğüt

İskan

İstimalet

Gaza ve Cihat

Ahiler

Coğrafi Konum

Bizans

100 Yıl Savaşları

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

Osman Bey

Orhan Bey

Ünvan:

Ünvan:

Alınan Yerler:

Bursa:

Koyunhisar Savaşı:

Maltepe Savaşı:

Bac:

Karesioğlu:

Mangır:

Çimpe Kalesi:

İlk Kadı:

Saray:

Ataman

Ordu:

Divan:

Medrese:

Cami:

Para:

Vezir:

- Aşiretten Beyliğe

- Beylikten Devlete

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

I. Murat

Ünvan:

Sazlıdere Savaşı

Sırpsındığı Savaşı

Çirmen Savaşı

Ploşnik Savaşı

I. Kosova Savaşı

Germiyanoğlu

Hamitoğlu

Defterdar

Kazasker

Sadrazam

Savcı Bey İsyanı

Kapıkulu Ocağı

Pençik Sistemi

Veraset Değişikliği

Beylerbeyliği

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

1. Beyazıd

Fetret Devri
(1402-1413)

Ünvan:

İSA

ATSB:

MUSA

Anadolu Hisarı

SÜLEYMAN

Beylerbeyliği

MEHMET

Niğbolu Savaşı

Çamurluova Savaşı

Ankara Savaşı

- Sebep
- Sonuç

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

I. Mehmet
(Çelebi)

II. Murat

2. Kurucu

Çalibey Savaşı

Şeyh Bedreddin İsyanı

Düzmece Mustafa

Devşirme Sistemi

Ünvan

Edirne Segedin Antlaşması

Varna Savaşı

II. Kosova Savaşı

Buçuktepe İsyanı

Molla - Fenari

İstanbul Kuşatması

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

4. ÜNİTE → OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

II. MEHMET

Ünvanı:

Portre:
→ Bellini
→ Sinan Paşa

Rumeli Hisarı

Ticari İmtiyazlar

Topkapı Sarayı

Çinili Köşk

Sahn-ı Seman

Kanunname-i Ali Osman

Denizlerde →

Balkanlarda →

Anadoluda →

NOT: KARADENİZ

Kuşatıp Alamadığı
→ Belgrat
→ Rodos

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

X II. BEYAZID

Ünvan

Cem Sultan

Kili - Akkerman

Küçük Kıyamet

Sefaret Yahudileri

Karamanoğulları

Memlükler

Karıştıran Savaşı

X I. SELİM (YAVUZ)

Ünvan

1514 →

1515 →

1516 →

1517 →

Mısır Seferi Sonuçları:

Bozoklu Celal İsyanı

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

X I. SÜLEYMAN (KANUNİ)

Ünvan:

46 yıl

Süleymaniye Medreseleri

İsyanlar:

B
A
C
K

Kuzey Afrika Fetihleri

Avrupa Fetihleri

Deniz Seferleri

Doğu Seferleri

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

X SOKULLU MEHMET PAŞA

Ünvan:

3 padişah:

Tunus

Vadisseyl Savaşı

KIBRIS X İNEBAHTI

Don-Volga

Süveyş Kanalı

Karadeniz-Marmara

OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

5. ÜNİTE — OSMANLI YÜKSELME DÖNEMİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

Sancak Sistemi

- ▣ Padişah çocuklarına Şehzade, Efendi gibi isimler verilmiştir.
- ▣ Şehzadeler sancağa annesi, hocaları (lala) ve askerleri ile giderlerdi.
- ▣ Sancakta bulunan şehzadelere Çelebi denilirdi.
- ▣ Şehzadeler sancakta,
 - Berat (atama) yazar.
 - Hüküm verebilir.
 - Toprak dağıtır. (Tımar tevcihi)
- ▣ En önemli sancaklar,
 - Manisa (Darü'l Mülkü Kadime)
 - Amasya (Tahtgâh-ı Kadim)
- Şehzadelerin ilk derse başlamalarına Bed-i Besmele denir.
- ▣ Sancağa gitmeden önce şehzadeler sarayda Şehzadegân Mektebi'nde eğitim görür.
- ▣ Balkanlarda sancak yoktur.
- ▣ Anadolu dışındaki tek sancak Kefe (Kırım) sancağıdır.
- ▣ Sancak sistemi kaldırılınca Şimşirlik (Kafes Sistemi) geldi.

Sancak Sistemi

Başlatan:

İlk çıkan:

Kanunlaştıran:

Son çıkan:

Kaldıran:

Cülus Bahşişi

İlk dağıtan:

Kanunlaştıran:

Son dağıtan:

Kaldıran:

Hükümdar Yetkileri

Yasama:

Yürütme:

Yargı:

Veraset Düzeni

Osman ve Orhan Bey Dönemi:

I. Murat Dönemi:

II. Mehmet Dönemi:

I. Ahmet Dönemi:

II. Mahmut Dönemi:

Abdülmecit Dönemi:

II. Abdülhamit Dönemi:

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

Saray

Birun	Enderun	Harem

Batı Tarzı

Batı tarzı olmayan

Divan-ı Hümayun

Kurucu:

Kaldıran:

Yerine gelen:

Kararları:

Defteri:

Başkanı:

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

DİVAN ÜYELERİ

Sadrazam (Veziriazam):

Reisülküttap:

Nişancı (Tevkii, Tuğrai):

Kubbealtı Vezirleri:

Yeniçeri Ağası:

Kaptanıderya:

Şeyhülislam:

Kazasker:

Defterdar:

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

Divan Çeşitleri

İkinci Divanı:

Çarşamba Divanı:

Cuma Divanı:

Sefer Divanı:

Ulufe Divanı:

Galebe Divanı:

At Divanı:

Ayak Divanı:

Divan Kalemleri

Amedi:

Beylikçi:

Vakanüvis:

Teşrifat:

Tahvil:

Ruus:

OSMANLIDA TOPLUM YAPISI

Yönetenler (Beraya): Seyfiye, İlmiye, Kalemiye

Yönetilenler (Reaya): Müslümanlar, Gayrimüslimler (zımmi)

BERAYA

Seyfiye: Askerî ve idari yöneticilerdir.

Temsilcisi sadrazamdır.

- Sadrazam
- Vezir
- Kaptanı-ı Derya
- Yeniçeri Ağası
- Beylerbeyi
- Sancakbeyi

Kalemiye: Yazışmalar ve hazine kayıtları işlerini kapsar.

- Defterdar
- Nişancı
- Reisülküttap
- Divan kâtibi
- Vakanüvis

İlmiye: Eğitim, din, hukuk işlerini kapsar.

Temsilcisi şeyhülislamdır.

- Şeyhülislam
- Kazasker
- Kadı
- İmam
- Müezzin
- Kadı Naibi
- Nakibüleşraf
- Müderris
- Kassam

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

TAŞRA VE EYALET TEŞKİLATI

Kavramlar

İltizam Sistemi:

Mültezim:

Malikâne Sistemi:

Voyvoda:

Giray:

Salyane:

Emir:

Muhassıllık:

Gümrük ve Bac Emni:

İDARİ BİRİM	YÖNETİCİ	GÜVENLİK	ADALET

Merkez Bağlı Eyaletler

Salyaneli (Yıllıklı) Eyaletler:

Salyanesiz (Yıllıksız) Eyaletler:

İmtiyazlı Eyaletler:

İSTANBUL'UN YÖNETİMİ

Asesbaşı:

Mimarbaşı:

Muhtesip:

Yeniçeri Ağası:

Şehremini:

Sadrızam:

Taht Kadısı:

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

ORDU

KAPIKULU ORDUSU

Süvariler

- Sipah ve Silahtar (Padişahın çadırını korurlar.)
- Sağ Ulufeciler
- Sol Ulufeciler (Sancağı ve bayrağı korurlar.)
- Sağ Garipler
- Sol Garipler (Savaş ganimetlerini ve hazineyi korurlar.)

Piyadeler

- Acemioğlanlar Ocağı:** Devşirmelerin ilk eğitimi burada verilir.
- Yeniçeri Ocağı:** Ordunun temelidir. Merkezde bulunurlar.
- Topçu Ocağı:** Top dökmekle görevlidirler.
- Top Arabacıları:** Büyük topları savaş alanına taşırlar.
- Humbaracılar:** Havan topu ve el bombası yaparlar.
- Lağımıcılar:** Tünel kazarlar, sur ve kalelerin altına patlayıcı yerleştirirler.
- Cebeciler:** Silah yaparlar.
- Bostancılar:** Saray ve köşkleri korurlar.

EYALET ORDUSU

Timarlı Sipahiler

- Dirlik sistemi:** sonucunda ortaya çıkan atlı birliklerdir.
- Savaş zamanında bağlı oldukları beylerle birlikte savaşa katılmak zorundadırlar.
- Savaşa giderlerken cebelü adını alırlar.
- Savaş olmadığı zamanlarda bölgenin tarım, bayındırlık ve güvenliğinden sorumludurlar.
- Devletten maaş almazlar. Geçimlerini tarım gelirleri ile sağlarlar.

Yardımcı Birlikler

- Akıncılar:** Sınır güvenliğini sağlar.
- Azaplar:** Bekar erkek askerlerdir.
- Deliler:** Öncü birliklerdir.
- Beşliler:** Her beş aileden bir kişi alınarak oluşturulur.
- Gönüllüler:** Sınırdaki şehir ve kasabaları korurlar.
- Yaya ve müsellemler:** Ordunun geçeceği yolu açmak, köprüleri tamir etmekle görevlidirler.
- Sakalar:** Ordunun su ihtiyacını karşılar.
- Turnacılar:** Ordunun haberleşmesini sağlar.
- Voynuk:** Hristiyan at bakıcısıdır.
- Martoloslar:** Sınır koruyan gayrimüslimlerdir.
- Bozanalar:** Nara atarlar.

👑 DONANMA

- 📖 İlk Osmanlı donanması, Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlı Devleti'ne katılmasıyla elde edilmiştir.
- 📖 İlk tersane **Karamürsel Tersanesi**'dir.
- 📖 Yıldırım Bayezid Dönemi'nde Osmanlı'nın ilk inşa ettiği tersane **Gelibolu Tersanesi**'dir.
- 📖 Osmanlı'nın sahip olduğu en büyük tersane Fatih Dönemi'nde yapılan **Haliç Tersanesi**'dir.
- 📖 Donanma komutanına **kaptanıderya** denir.
- 📖 Divan üyesi ilk kaptanıderya Barbaros Hayrettin Paşa'dır.
- 📖 Deniz askeri: **Levent**
- 📖 Tersaneden sorumlu kişi: **Tersane emini**
- 📖 Osmanlı donanmasındaki gemilere; **Mavna-Çektiri-Kadırga-Başlarda** gibi isimler verilir.

👑 Devşirme Sistemi

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

🌿 TOPRAK ÇEŞİTLERİ

Mukataa:

Metruk:

Paşmaklık:

Mevat:

Malikâne:

Arpalık:

Ocaklık:

Dirlik:

Yurtluk:

Mevkuf:

🌿 Osmanlıda Vergi Türleri

Öşür:

Ağnam:

Çiftbozan:

Mücerred:

Bennak:

Avarız:

Arusane:

İmdadiye-i Hazariye:

İane-i Cihadiye:

Cizye:

İmdadiye-i Seferiye:

Cerime:

İспенçe:

Derbent:

Haraç:

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

EKONOMİ

Anahtar Kelimeler

Bezirgân: Büyük tüccarlar

Reftiye: Tüccarlardan ihraç malları üzerinden alınan vergidir.

Yedd-i Vahit: Ürünlerin devlet tekelinde toplanıp pazarlamasıdır.

Amediye: Tüccarlardan ithal mallar üzerinden alınan vergidir.

Hirfet: Küçük el sanatlarına verilen genel addır.

Gedik: Dükkân açma ruhsatıdır.

Narh: Devletin fiyat sabitlemesidir.

Menzil Teşkilatı: Taşımacılığın en hızlı şekilde yapılmasını sağlayan teşkilattır.

Mekkari Taifesi: Taşımacılığı meslek edinen kişilerdir.

Ehl-i Hibre: Malların kalite denetimini yapan bilirkişidir.

Merkantilizm: Bir ülke ne kadar çok madene sahipse o kadar zengindir.

İaşecilik Gelenekçilik Fiskalizm

Osmanlıda Bankacılık

Banka	Özellik	Sermaye
Bank-ı Dersaadet	Osmanlının ilk bankasıdır.	Galata Bankerleri İngilizler
Bank-ı Osmani	Yabancı sermayeli ilk bankadır.	İngiliz
Bank-ı Şahane-i Osmani	İngilizler ve Fransızlar ortak (Para basma yetkisi)	İngiliz-Fransız
Ziraat Bankası	Millî sermayeli ilk bankadır.	Kurucu: Ahmet Mithat Paşa

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

Osmanlıda Hukuk

Şeri

Örfi

Kadının Görevleri

Derecelendirme

Osmanlıda Mahkemeler

Tanzimat Öncesi

- Şer'i Mahkemeler
Müslümanlar arasındaki bütün davalara, gayrimüslimlerin sadece kamu hukuku alanındaki anlaşmazlıklara bakardı.
- Cemaat Mahkemeleri
Gayrimüslimlerin davalarına bakarlardı.
- Konsolosluk Mahkemeleri
Kapitülasyonlardan yararlanan yabancı devletlerin, kendi vatandaşları arasında çıkan anlaşmazlıklara bakardı.

Tanzimat Sonrası

- Şer'i Mahkemeler
- Cemaat Mahkemeleri
- Konsolosluk Mahkemeleri
- Nizamiye Mahkemeleri
Hukuk ve cinayet davalarıyla ticaret mahkemelerinin yetkileri dışında kalan davalara bakardı.
- Ticaret Mahkemeleri
Osmanlılar ile yabancı ülkelerin vatandaşları arasındaki anlaşmazlıkları çözmekle görevlidir.

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

Osmanlıda Eğitim

1. Sibyan Mektebi

- İlk eğitim yeridir. Medrese öncesi okullardır.
- Çocuklar okula başlayınca Amin alayı adı verilen tören yapılırdı.
- Müslüman her ailenin çocuğu gidebilirdi.
- Karma eğitim görülürdü.
- Mezuniyet şartı ise Kur'anı hatim etmektir.

3. Enderun

- Saray okuludur.
- Devlet görevlisi yetiştirirdi.
- Devşirmelerden oluşurdu.

4. Şehzadegân Mektebi

- Topkapı Sarayı'nda şehzadeler eğitim görürdü.
- Şehzadelere Kur'an okutulur, namaz sureleri ezberletilir, yazı öğretilirdi.

2. Medrese

İhtisas Medreseleri

- Darülkurra (Kur'an eğitimi)
- Darülhadis (Hadis eğitimi)
- Darül Tıp (Tıp eğitimi)
- Hendese (Astronomi, mühendislik)

Umumi Medreseler

- Mezun olan kişi kadı ya da müderrris olur.
- Burada okuyanlar devşirme olamazlar.

5. Harem

- Saray kadınlarının eğitim gördüğü okuldur.

Eğitim

Önemli Eğitim Kurumları

Hendesehane: İlk batı tarzı okuludur.

Tıbhane-i Amire: Askerî birimlerin hekim ve cerrah ihtiyacını karşılar.

Mektebi İptidai: İlkokul

Rüştiye: Ortaokul

İdari: Lise

Sultani: Yüksek Lise

Darülmua'llim: Erkek öğretmen okulu

Darülmuaallimat: Kadın öğretmen okulu

Darüşşafaka: Kimsesiz Müslüman çocukların eğitimi

Darülbedayi: Tiyatro okulu

Darülelhan: Müzik okulu

Mekteb-i Maarif-i Adliye: Devlet memuru yetiştirir.

Islahane: Terzilik, kunduracılık eğitimi

Sanay-i Nefise Mektebi: Güzel sanatlar okulu, (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesine dönüştü.)

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

OSMANLIDA BASIN-YAYIN

İlk resmî gazete: **Takvim-i Vekayi**

Tanzimat Dönemi'nde Türkçe çıkarılan gazete: **Ceride-i Havadis**

İlk özel gazete: **Tercüman-ı Ahval**

Tanzimat Dönemi'nde Şinasi tarafından çıkarılan gazete: **Tasvir-i Efkar**

Kadınların mücadelesini halka duyurmak için çıkarılan dergi: **Demet**

İlk Türk dergisi: **Vakayıtıbbiye**

Teodor Kasap tarafından çıkarılan ilk mizah dergisi: **Diyojen**

İlk kadın dergisi: **Terakki-i Muhadderat**

Yazı kadrosunun tamamı kadınlardan oluşan dergi: **Şüküfezar**

(Çiçek Bahçesi)

İlk kadın romancı: **Fatma Aliye**

OSMANLIDA BİLİM İNSANLARI

Celalettin Hızır: Osmanlı Devleti'nin ilk tabibidir.

Akşemsettin: Fatih Sultan Mehmet'in hocasıdır. Din, tasavvuf ve tıp alanında çalışmaları vardır.

İdrisi Bitlis: Heşt Behişt adlı eseriyle ünlüdür.

Kadızade-i Rumi: Matematik ve astronomi alanında çalışmalar yapmıştır.

Ali Kuşçu: Matematik ve astronomi alanında çalışmalar yapmıştır.

Risalet'ül Fethiye adlı eseri vardır.

Sinan Paşa: Fatih Dönemi'nin matematikçilerindendir.

Sabuncuoğlu Şerafettin: Tıp alanında çalışmaları vardır. Mücerrebname, Kitab-ı Cerahiye-i İlhaniye adlı eseri vardır.

Piri Reis: 16. yüzyılın önemli coğrafyacılarından. Kitab-ı

Bahriye adlı eseri vardır.

Seydi Ali Reis: Astronomi ve coğrafya alanlarında çalışmaları vardır.

Eseri **Mirat'ül Memalik**.

Koçi Bey: 17. Yüzyılda IV. Murat Dönemi'nde risaleler hazırlamıştır.

Katip Çelebi: Keşfüz Zünnun, Cihannüma, Fezleke adlı eserleri vardır.

Evliya Çelebi: Seyahatname adlı 10 ciltlik eseri vardır.

Hazerfan Ahmet Çelebi: IV. Murat Dönemi'nde Galata Kulesi'nden Üsküdar'a uçuş denemesi yapmıştır.

Lagari Hasan Çelebi: IV. Murat Dönemi'nde ilk roketli füze uçuşunu gerçekleştirdi.

Naima: İlk resmî tarihçidir.

Abdurrahman Şeref: Son resmî tarihçidir.

Takiyüddin Mehmet: İstanbul'da ilk rasathaneyi kurmuştur.

Altunizade: Üroloji ile ilgili çalışmalar yapmıştır.

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

OSMANLIDA MİMARİ

1. Erken Dönem:

- İznik Hacı Özbek Camii
- Bursa Ulu Camii
- Fatih Camii Külliyesi
- İznik Orhaniye Medresesi
- Saray-ı Atika
- Topkapı Sarayı
- Anadolu (Güzelce) Hisarı
- Rumeli Hisarı
- Kale-i Sultaniye

3. Barok ve Rokoko:

- Nuru Osmaniye Camii
- İshak Paşa Sarayı

2. Lale Devri:

- Batı etkisi görülür.
- Sadabat Kasrı
- III. Ahmet Çeşmesi

4. Geç Dönem::

- Yıldız Sarayı
- Dolmabahçe Sarayı
- Çırağan Sarayı
- Beylerbeyi Sarayı

Hat

- Arap harfleriyle güzel yazma sanatıdır.
- Ustalarına hattat denir.
- Öncüleri: Amasyalı Yakut, Şeyh Hamdullah, Hafız Osman, Ahmet Karahisar

Minyatür

- Perspektifsiz resim sanatıdır.
- Ustalarına nakkaş denir.
- Öncüleri: Sinan Bey, Nakkaş Osman, Seyyid Lokman, Matrakçı Nasuh, Nigari, Levni

Tiyatro

- İlk Osmanlı tiyatrosu Abdülmecit Dönemi'nde Güllü Agop Efendi tarafından açıldı.

OSMANLIDA GÜZEL SANATLAR

Resim

- İlk portresini yaptıran padişah II. Mehmet'tir.
- Nakkaş Sinan Bey'e Gül Koklayan Fatih resmini yaptırmıştır.
- İlk resim sergisini Şeker Ahmet Paşa açmıştır.
- Osman Hamdi Bey'in Eserleri: Kaplumbağa Terbiyecisi, Silah Tacirleri, Kur'an Okuyan Kız, Gezintide Kadınlar

Tezhip

- El yazması kitapların altın yaldızla süslemesidir.
- Ustasına müzehhip denir.
- Öncüsü: Kara Mahmut

Ciltçilik

- El yazması kitapların ciltlenmesi sanatıdır.
- Ustasına mücellit denir.

Çinicilik

- Kil toprağın fırında pişirilmesi sanatıdır.
- Kütahya, İznik, Bursa, Diyarbakır önemli çini merkezleridir.

Müzecilik

- Osmanlı'da müzeciliğin kurucusu Osman Hamdi Bey'dir.

Müzik

- İtri (Mustafa Buhurizade) Nevakâr makamını buldu.
- III. Selim Suzi Dilara makamını buldu.
- Mozart'ın 5 numaralı konçertosu, Türk Konçertosu olarak bilinir.

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

6. ÜNİTE → OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYET

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ

Osmanlı Devleti Duraklama Dönemi (XVII. yy)

Duraklama Nedenleri

İSYANLAR

Merkez İsyanları

- İstanbul'da siyasi içerikli çıkan isyanlardır.
- Genellikle yeniçeriler çıkarmıştır.
- **Sebepleri:**
 - Askerlikle ilgisi olmayanların yeniçeri ocağına alınması
 - Yeniçeri maaşlarının zamanında ödenmemesi
- **İsyanlar:**
 - Hal-i Osmanî; Genç Osman'ın öldürülmesi.
 - Çınar Olayı (Vaka-i Vakvakiye); IV. Mehmet zamanında 36 devlet adamının idam edilmesi olayıdır.

Celali İsyanları

- Taşrada ekonomik sorunlar nedeniyle çıkan isyanlardır.
- **İsyanları çıkartanlar:**
 - Halk
 - Atanamayan öğretmenler
 - Kaçak askerler
- Celali isyanlarındaki büyük göç hareketine Büyük Kaçgun / Celayi Vatan / Diyar-ı Terk adları verilir.
- **Sebepleri:**
 - Dirlik sisteminin bozulması ve haksız dirlik dağıtımı
 - Köylünün toprağını terk ederek eşkıyalığa başlaması
 - Vergilerin adaletsizliği ve aşırılığı
- **İsyanlar:**
 - Karayazıcı Hilmi, Canbolatoğlu, Kör Mahmut, Deli Hasan

OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ

17. Yüzyıl Duraklama Dönemi Padişahlar

I. Ahmet

II. Osman

IV. Murat

IV. Mehmet

OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ

XVII. yy Siyasi Olayları

Venedik

Lehistan

İran

Avusturya

Rusya

OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ

7. ÜNİTE —→ OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

XVIII. yy Gerileme Dönemi Siyasi Olayları

III. Ahmet

Prut Savaşı

Prut Antlaşması

Petevardin Savaşı

Pasorofça Antlaşması

I. Mahmut

Belgrat Antlaşması

III. Mustafa

Çeşme Baskını

I. Abdülhamit

Küçük Kaynarca Ant.

Aynalıkavak Terkinamesi

III. Selim

Zitvatoruk Ant.

Yoş Antlaşması

OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

XVIII. yy Gerileme Dönemi İsyamları

Edirne Olayı (Şeyhülislam Feyzullah Olayı)

- II. Mustafa devleti Edirne'den yönetiyordu.
- Şeyhülislamlık makamı için hocası Feyzullah Efendi'yi atamıştı.
- Feyzullah Efendi'nin devlet içindeki haksız uygulamaları sebebiyle isyan çıktı.
- II. Mustafa tahttan indirildi. Yerine III. Ahmet çıktı.

Patrona Halil İsyani

- Lale Devri'ndeki lüks ve israf yüzünden çıkan isyandır.
- III. Ahmet tahttan indirildi.
- Yerine I. Mahmut çıktı.

Kabakçı Mustafa İsyani

- III. Selim Dönemi'ndeki Nizam-ı Cedid yeniliklerine karşı çıkan isyandır.
- III. Selim tahttan indirildi.
- Yerine IV. Mustafa çıktı.

DİKKAT

İsyani ile tahta gelip isyani ile tahttan indirilen tek padişah III. Ahmet'tir.

OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

Gerileme Dönemi Islahatları

III. Ahmet

Mahlası: Necip

■ Pasarofça Antlaşması ile başlayıp Patrona Halil İsyanı ile sona eren Lale

Devri III. Ahmet Dönemi'nde yaşanmıştır.

Sadrazam: Nevşehirli Damat İbrahim Paşa

Şeyhülislam: Yenişehirli Abdullah Efendi

Edebiyat: Nedim

Minyatür: Levni

■ Askerî alanda değil, kültürel alanda Batı tarzı ıslahat yapıldı.

■ İlk geçici elçilik

mmParis

mm28 Çelebi Mehmet

■ Sait Efendi ve İbrahim Müteferrika,

Vani Mehmet Efendi'nin Vankulu

Lügatı adlı eserini bastılar.

■ Barok ve rokoko tarzı Sadabad Sarayı inşa edildi.

■ İran'dan çiçek aşısı getirilmiştir.

■ Tercüme odaları oluşturuldu.

■ Tulumbacılar (İtfaiye) ocağı kuruldu.

■ III. Ahmet Çeşmesi inşa edildi.

(İlk Batı tarzı mimari eser)

I. Mahmut

■ Batı tarzlı ilk askerî ıslahatlar gerçekleştirildi.

■ Batı tarzı ilk askerî teknik okul açıldı.
(Hendesehane)

■ Avrupa'dan ilk askerî uzman olan Comte De Boneval getirildi.

■ Batı tarzı ilk dinî mimari eser olan Nuru Osmani Camii inşa edildi.

■ Ülke genelinde halk kütüphaneleri açıldı.

III. Mustafa

■ Avrupa'dan Baron De Tödt getirildi.

■ Sürat Topçuları Ocağı kuruldu.

■ Deniz Mühendishanesi açıldı.

■ İç borçlanma senetleri hazırlandı.

■ Esham senetleri hazırlandı.

■ Sadrazam ise Koca Ragıp Paşa'dır.

I. Abdülhamit

■ Avrupa'dan gelen yabancı uzmanların Müslüman olma zorunluluğu kaldırıldı.

■ Esham senetleri yürürlüğe girdi ve ilk iç borç alındı.

■ Cülus bahşişi kaldırıldı.

■ İstihkam Okulu açıldı.

■ İlk kez yeniçeri sayımı yapıldı.

■ Ulufe alım satımı yasaklandı.

■ Mühendishaney-i Bahr-i Hümayun açıldı.

mmİstanbul Teknik Üniversite-sinin temelidir.

■ Sadrazamı Halil Hamid Paşa'dır.

OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

III. Selim

Mahlası: İlhami

- İlk köklü ıslahatlar III. Selim Dönemi'ndedir.
- Suzi Dilara Makamını kurmuştur.
- III. Selim Dönemi'ne Nizam-ı Cedit Dönemi denir.
- Nizam-ı Cedit Ordusu kuruldu.
- İrade-i Cedit hazinesi oluşturuldu.
- İlk daimi elçilik

mmLondra

mmYusuf Agâh Efendi

- İlk devlet matbaası olan Matbaa-i Amire açıldı.
- Batı tarzı Levent ve Selimiye kışlaları kuruldu.
- Daha köklü ıslahatlar yapabilmek için Meşveret Meclisi oluşturuldu.
- Fransızca zorunlu dil hâline geldi. (Askerî okullarda)
- Mühendishaney-i Berr-i Hümayun açıldı.

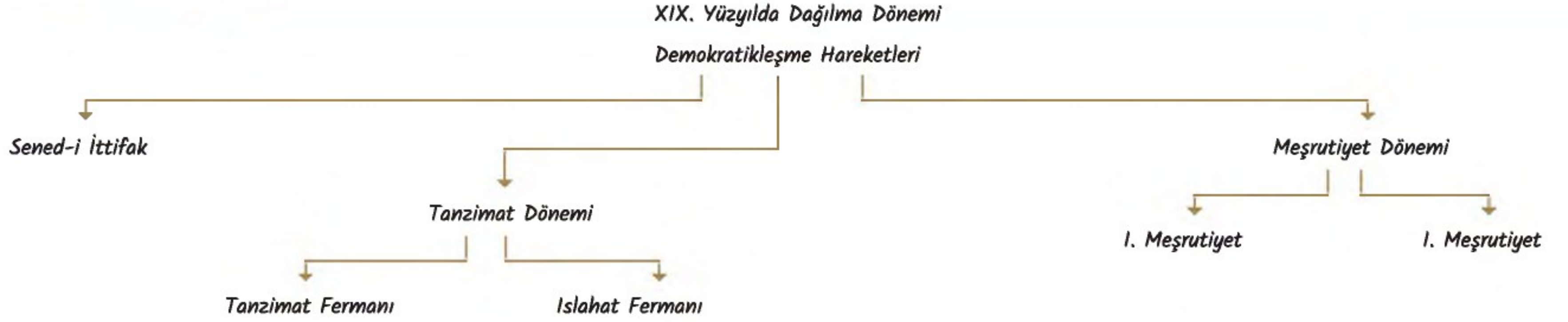
OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

8. ÜNİTE → OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

XIX. yy Dağılma Dönemi Siyasi olayları

1. Bölüm

→ Denge Siyaseti

AKKA ZAFERİ

2. Bölüm

→ Sırp İsyanı

Bükreş Antlaşması
Edirne Antlaşması
Berlin Antlaşması

Tilsit
Erfurt
Kale-i Sultaniye
Antlaşması

Antlaşmaları

3. Bölüm

→ Rum İsyanı

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

4. Bölüm

→ Mısır Meselesi

Kütahya Antlaşması

Hünkâr İskelesi Antlaşması

Balta Limanı Tic. Söz. / Londra Boğazı Söz.

Londra Konferansı

5. Bölüm

→ Osmanlı x Rus Savaşları

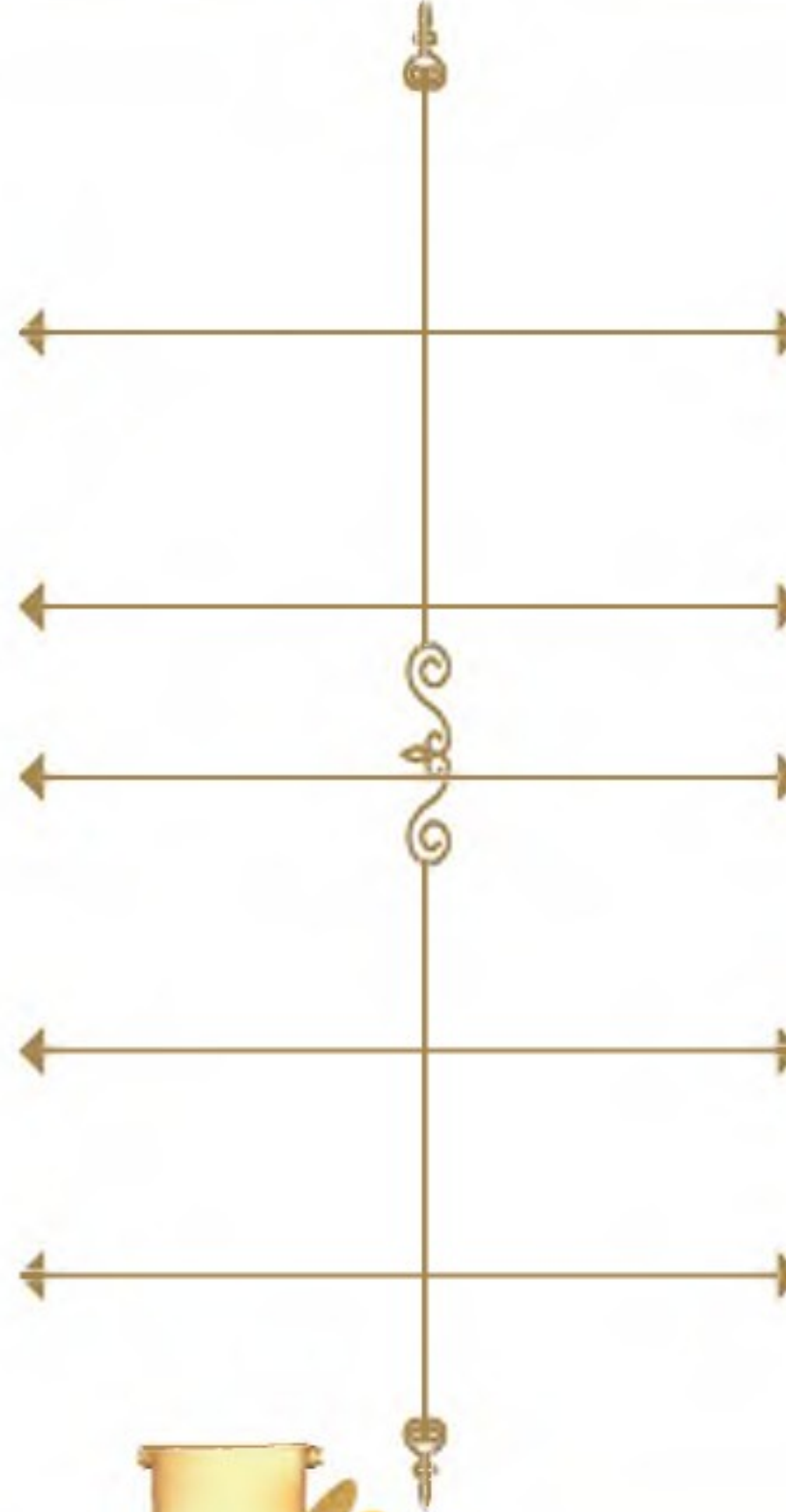
1853 - 1856 Kırım Savaşı

93 Harbi

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

AYASTEFANOS ANTLAŞMASI

BERLİN ANTLAŞMASI

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

II. MAHMUT DÖNEMİ

- Padişah ile âyanlar arasında Sened-i İttifak imzalandı.
- Tımar sistemi kaldırıldı. Böylece devlet memurları maaşa bağlandı. Tımarlı sipahilerin yerine redif birlikleri kuruldu.
- Memurlara fes, ceket, pantolon giyme mecburiyeti getirildi.
- Müsadere sistemi kaldırıldı. Memurlara özel mülkiyet hakkı tanındı.
- Posta teşkilatı kuruldu.
- Askerî amaçlı ilk nüfus sayımı yapıldı.
- İller merkeze bağlandı, mahalle ve köylere muhtarlar atandı. Böylece âyanların gücü kırılmaya çalışıldı.
- Divan-ı Hümayun kaldırılarak yerine nazırlıklar (Heyet-i Vükela) kuruldu.
- Sekban-ı Cedit ve eşkinci ocakları kuruldu. İkisi de yeniçeriler tarafından kaldırıldı.
- Islahatların önündeki en büyük engel olan yeniçeri ocağı kaldırıldı. Yerine ise Asakir-i Mansure-i Muhammediye kuruldu. İhtiyaçları için Mensure Hazinesi oluşturuldu.
- Mehter yasaklandı. Yerine İtalyan Donizetti önderliğinde Mızıka-i Hümayun kuruldu.
- Yerli malı kullanımı teşvik edildi.
- İlköğretim zorunlu hâle getirildi.
- Avrupa'ya ilk kez öğrenci gönderildi.
- Takvim-i Vekayi adlı ilk resmî gazete çıkarıldı.
- Karantina sistemi uygulandı.
- II. Mahmut kendi resmini devlet dairelerine astırdı.
- Mürur Tezkiresi adıyla İstanbul'a vize uygulamasını başlattı.
- Seraskerlik makamı kuruldu. (Millî Savunma Bakanlığı)

ABDÜLMECİT DÖNEMİ

- Tanzimat Fermanı (Gülhane-i Hattı Hümayun) ilan edildi. (1839)
- Islahat Fermanı ilan edildi. (1856)
- İlk belediye örgütü kuruldu.
- Zaptiye Teşkilatı adıyla ilk polis teşkilatı kuruldu.
- Jandarma Teşkilatı kuruldu.
- İltizam usulü kaldırılarak Muhassıllık Meclisleri kuruldu.
- Kaime adıyla ilk kâğıt para basıldı.
- Mecidiye adıyla madenî para basıldı.
- Kırım Savaşı sırasında İngiltere'den ilk dış borç alındı.
- İlk demir yolları yapıldı.

DİKKAT ET!

- Osmanlının ilk demir yolu hattı: Kahire-İskenderiye Hattı
- Osmanlının Anadolu'daki ilk demir yolu hattı: İzmir-Aydın Hattı

- Bank-ı Dersaadet adıyla ilk Osmanlı bankası kuruldu.
- Boğazlarda vapur işletmeciliği yapmak üzere Şirket-i Hayriye adıyla ilk deniz yolu işletmesi kuruldu.
- Darülmuallimin adıyla ilk erkek öğretmen okulu açıldı.
- Darülmaarif açıldı.
- Encümen-i Daniş adıyla Osmanlının ilk bilim heyeti oluşturuldu.
- İlk yarı resmî gazete olan Ceride-i Havadis çıkarıldı.
- İlk özel gazete olan Tercüman-ı Ahval çıkarıldı.
- Heybeliada Ruhban Okulu açıldı.

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

ABDÜLAZİZ DÖNEMİ

- Avrupa'ya seyahat eden ilk Osmanlı padişahıdır.
- Galatasaray Sultanisi açıldı.
- Bank-ı Osmani, Bank-ı Şahane-i Osmani adını aldı.
- Batı tarzında Nizamiye Mahkemeleri kuruldu.
- Dünya'nın üçüncü büyük donanması oluşturuldu.
- Divan-ı Ahkamı Adliye (Yargıtay), Şuray-ı Devlet (Danıştay), Dian-ı Ali Muhasebat (Sayıştay) kuruldu.
- Vilayet Nizamnameleri çıkartıldı.
- Şeker Ahmet Paşa tarafından ilk resim sergisi açıldı.
- Kimsesiz ve yetim çocuklara eğitim verebilmek için Darüşşafaka açıldı.
- Darülmuallimat adıyla kız öğretmen okulu açıldı.
- Mecelle hazırlanmaya başlandı.
- Ziraat Bankasının temeli olan Memleket Sandıkları kuruldu.
- İlk posta pulu basıldı.
- Süveyş Kanalı açıldı.

II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ

- I. Meşrutiyet ilan edildi. (1876)
- Mithat Paşa başkanlığında Kanun-i Esasi hazırlandı.
- Kimsesiz çocuklar, evsiz ve yaşlılar için Darülaceze kuruldu.
- Sanay-i Nefise Mektebi açıldı.
- Darülfünun açıldı.
- Muharrem Kararnamesi ile Osmanlı iflasını açıkladı.
- Düyun-u Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi kuruldu.
- Basına sansür uygulandı.
- Jurnal (İstihbarat) Teşkilatı kuruldu.
- Tramvay hattı kuruldu.
- Almanlara Berlin-Bağdat Demir yolu hattı ihalesi verildi.
- Ziraat Bankası kuruldu.
- Ertuğrul Fırkateyni Japonya'ya gönderildi.
- Doğu'da Ermeni isyanlarına karşı Hamidiye Alayları kuruldu.

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

FİKİR AKIMLARI

Fikir Akımı

Temsilciler

İçeriğı

Etkin Olduğı Dönem

Osmanlıcılık

- Namık Kemal
- Mithat Paşa
- Ziya Paşa
- Ali Suavi

Milliyetçilik fikrine karşı dil, din, ırk farkı gözetmeksizin tüm bireyleri tek çatı altında toplamaktır.

Tanzimat Dönemi

İslamcılık

- Mehmet Akif
- Said Halim Paşa
- Cemaleddin Efgani
- Ahmet Hamdi Akseki

Müslümanları, halifelik kurumu altında birleştirmektedir.

İstibdat Dönemi

Türkçülük

- Ziya Gökalp
- Ömer Seyfettin
- Yusuf Akçura
- Mehmet Emin Yurdakul

Osmanlı sınırlarında yaşayan Türkleri millî değerleri etrafında birleştirmektedir.

II. Meşrutiyet

Turancılık

- Enver Paşa

Tüm dünyadaki Türkleri birleştirmektedir.

I. Dünya Savaşı

Batıcılık

- Abdullah Cevdet
- Celal Nuri
- Tefik Fikret

Batı'yı örnek almaktır.

Lale Devri'nde başlar.

Adem-i
Merkeziyetçilik

- Prens Sabahattin

Amaç federal yönetim ve liberal ekonomidir.

Uygulanamadı.

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

9. ÜNİTE → OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

II. Meşrutiyetin İlanı

1909 Kanuni Esasi Değişiklikler

Sebepleri

Meşrutiyet

Padişah + Meclis

Dış etken

Reval Görüşmeleri

İyd-ı Milli Bayramı

II. Meşrutiyet Dönemi Partiler

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

31 MART VAKASI

Kışkırtıcıları

Gelişme:

Sonuç:

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ DIŞ GELİŞMELER

BBG

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

TRABLUSGARP SAVAŞI

Nedenleri

Gelişimi

Sonuç

UŞİ ANTLAŞMASI

KUZAY AFRIKA HARİTASI

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

I. BALKAN SAVAŞI

BALKAN SAVAŞLARI

II. BALKAN SAVAŞI

Nedenleri

Kayıbetme
Nedenleri

Sonuç

Londra Antlaşması

Arasında

Arnavutluk

Bab-ı Ali
Baskını

Değişen Devlet

Neden

Antlaşmalar

Mustafa Kemal
Deli Şükrü Paşa
Rauf Orbay
Enver Paşa

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

Sopalı Seçimleri

Halasker-ı Zabitan

3 Paşalar Dönemi

I. DÜNYA SAVAŞI

Genel Nedenler

- Milliyetçilik
- Sömürgecilik
- Bloklamalar
- Silahlanma yarışı
- Ham madde ve pazar arayışı

Özel Nedenler

- Rusya'nın Panславizm politikası
- Almanya Fransa arasındaki Alsace Loren meselesi
- Almanya'nın Pangermenizm politikası
- İtalya'nın Akdeniz'e egemen olma düşüncesi

Savaş Başında Osmanlının Tutumu

- Tarafsız davrandı.
- Boğazları kapattı.
- Kapitülasyonları tek taraflı kaldırdı.

Almanya'nın Osmanlı'yı Savaşa Çekmek İstemesinin Nedenleri

- Jeopolitik konumu
- Osmanlıdaki petrol gücünden faydalanmak
- Osmanlıdaki insan gücünden faydalanmak
- Halifenin gücünden faydalanmak

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

OSMANLININ SAVAŞA GİRME NEDENLERİ

- Kaybettiği toprakları geri almak
- Kapitülasyonlardan kurtulmak
- Düyun-u Umumiye'den kurtulmak
- İttihatçıların Alman hayranlığı
- Enver Paşa'nın Pantürkizm (Turancılık) politikası
- Osmanlının siyasi yalnızlıktan kurtulma isteği
- Almanya'nın savaşı kazanacağı düşüncesi

DİKKAT ET!

- Osmanlı Devleti'nin 1. Dünya Savaşı'na girmesinde sömürge eldætme düşüncesi yoktur.
- Alman gemileri olan Goben ve Breslau'un isimleri Yavuz ve Milli gemisi olarak değiştirildi. Bu gemiler Rusya'nın Odessa ve Sivastopol limanlarını bombaladılar. Böylece Osmanlı kendisini savaşın içinde buldu.

CEPHELER

Taarruz

KA

Savunma

Yardım

YA

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

TAARRUZ CEPHELERİ

Kafkas Cephesi

Neden

Gelişimi

Kanal Cephesi

SAVUNMA CEPHELERİ

Çanakkale Cephesi

Neden

Gelişimi

Irak Cephesi

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

Hicaz-Yemen Cephesi

Suriye-Filistin Cephesi

MUSTAFA KEMAL

Görev ve Rütbeleri

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

DİKKAT EDİLMELİ!

- Savaş'tan ilk çekilen devlet: Japonya
- Taraf değiştiren devlet: İtalya (Londra Antlaşması'yla)
- Savaşa son katılan ittifak: Bulgaristan
- Savaşa son katılan itilaf: Yunanistan
- Savaşı uzatan devlet: Osmanlı
- Savaşı kısaltan devlet: ABD (Wilson İlkeleriyle)
- Savaştan en kârlı çıkan devlet: İngiltere

WILSON İLKELERİ

- Galip devletler yenilen devletlerden tazminat ve toprak istemeyecek.
- Dünya barışı için uluslararası bir örgüt kurulacak. (Milletler Cemiyeti = Cemiyet-i Akvam)
- Her millet çoğunlukta olduğu yerde kendi kaderini belirleyecek.
- Sömürgecilik olmayacak.
- Boğazlar dünya ticaretine açık olacak. (Egemenlik hakkımızı zedeliyor.)
- Almanya Alsas-Loren'i Fransa'ya bırakacak.
- Almanya'nın egemenlik sahasında Polonya Devleti kurulacak.

GİZLİ ANTLAŞMALAR

İstanbul-Boğazlar Antlaşması

İlk gizli antlaşmadır. İstanbul ve Boğazlar Rusya'ya verildi.

Londra Antlaşması

On İki Ada, Antalya ve çevresi İtalya'ya verildi.

Sykes-Picot Antlaşması

İngiltere ve Fransa Ortadoğu'yu paylaştı. Musul hariç Irak İngiltere'ye, Suriye'nin doğusu ve Ürdün Fransa'ya verildi.

Mac Mahon Antlaşması

İngiliz valisi Mac Mahon ile Hicaz Emiri Şerif Hüseyin arasında bağımsız Arap imparatorluğu karşılığında antlaşma yapıldı.

Petrograd Antlaşması

Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz Rusya'ya verildi.

St. Jean de Maurienne Antlaşması

İzmir ve çevresi İtalya'ya verildi.

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI

Padişah: VI. Mehmet (Vahdettin)

Yer: Limni Adası, Mondros Limanı, Agemennon Zırhlısı

İmzalanma nedeni:

- Wilson İlkelerine duyulan güven
- Müttefiklerin savaştan çekilmesi

Hükûmet: Ahmet İzzet Paşa Hükûmeti

Taraflar: İngiltere (Amiral Calthorpe) x Osmanlı (Rauf Orbay)

Mondros 7. Madde: İtilaf devletleri, güvenliklerini tehdit eden yerleri işgal edebilir.

Dikkat Edilmeli: Ülke işgale tamamen açık hâle geldi.

Mondros 24. Madde: Vilayet-i Sitte'de herhangi bir karışıklık çıkarsa bölge işgal edilebilir.

Dikkat Edilmeli: Bölgede Ermeni devleti kurma amaçlı madde.

Vilayet-i Sitte

Bitlis, Erzurum, Van, Sivas, Diyarbakır ve Elâzığ (Harput)

- Tüm ordular terhis edilecek.
- Tüm demir yolları İtilaf Devletlerinin denetimine bırakılacak
- Tüm haberleşme araçları İtilaf Devletlerinin denetimine bırakılacak.
- İtilaf Devletlerinin tüm esirleri karşılıksız serbest bırakılacak.

Osmanlı'nın Son Buluşu

Fiilen: Mondros Ateşkes Antlaşması

Hukuken: Mudanya Mütarekesi

Resmen: Saltanatın Kaldırılması

Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan Sonra İlk İşgaller

İngiltere

Musul-Batum-Urfa-Kars-
Antep-Çanakkale-Maraş-
Eskişehir-Samsun-Bilecik-
Merzifon

Fransa

Adana-Zonguldak-
Hatay-İskenderun-
Dört Yol-Bursa

İtalya

Antalya-
Marmaris-Fethiye-
Konya

DİKKAT ET!

İlk işgal: Musul

Anadolu'da ilk işgal: İskenderun

Bati'da ilk işgal: Ayvalık

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

Paris Barış Konferansı

- Dünya Savaşı'nda yenilen devletlerle imzalanacak olan barış antlaşmalarının hükümlerini belirlemek için toplandı.
- Osmanlı Devleti hariç diğer devletlerle imzalanacak olan barış antlaşmalarının içeriği belirlendi.

Ateşkes Antlaşmaları

Bulgaristan - Selânik
Osmanlı - Mondros
Avusturya - Villa Gusti
Almanya - Rethandes

Barış Antlaşmaları

Bulgaristan - Nöyyi
Osmanlı - Sevr
Avusturya - St. Jermen
Almanya - Versay
Macaristan - Trannon

- İzmir ve çevresi İtalya'dan alınıp Yunanistan'a verildi. (İttâf)
- Devletleri arasındaki ilk görüş ayrılığıdır.)
- Yunanlılar konferans sonucunda İzmir'i işgal etti.
- Manda ve himaye fikri ortaya atıldı.
- Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kuruldu. (İsviçre-Cenevre)

DİKKAT ET!

Sevr Antlaşması'nın içeriği San Remo Konferansı'nda belirlenmiştir.

İzmir'in İşgali (15 Mayıs 1919)

- İzmir'de ilk kurşun Hasan Tahsin'e sıkılmıştır. Hasan Tahsin'in gerçek adı Osman Nevres'tir. Hukuk-u Beşer gazetesinin başyazarıdır. Süleyman Fethi Bey "Yaşasın Venizelos" demediği için şehit edildi.
- ABD İzmir'e heyet yolladı ve rapor hazırlanmasını istedi.
- Amiral Bristol Raporu: Türklerin haklılığını dünyaya duyuran ilk uluslararası belgedir.
- İşgal karşısında önce İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kuruldu.
- Daha sonra Kuvayımiliye birlikleri oluşturuldu.

İzmir'in İşgaline Karşı Tepkiler

- İzmir'de Maşatlık Mitingi
- İstanbul'da Fatih Mitingi Sultan Ahmet Mitingi (Kara Çarşafılar)

KUVAYİMİLLİYE

Özellikleri

- Düzensiz, disiplinsiz milis güçlerdir.
- Gayrinizami mücadele etmişlerdir.
- İşgalleri yavaşlatmışlardır.
- Türk köylerini azınlık çetelerine karşı korumuşlardır.

Kaldırılma Nedeni

- İşgalleri tamamen durduramamaları
- İhtiyaçlarını halktan zorla toplamaları
- Suçluları kendi usullerine göre cezalandırmaları
- Disiplinsiz olmaları ve TBMM'nin otoritesi altına girmek istememeleri

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

YARARLI CEMİYETLER

Kars İslam Şurası:

Trakya Paşaeli Cemiyeti:

İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti:

İzmir Redd-i İlhak Cemiyeti:

Trabzon Muhafazaa-i Hukuk Cemiyeti:

Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (Şark Vilayetleri):

Kilikyalılar Cemiyeti:

Millî Kongre Cemiyeti:

Mim Mim Cemiyeti:

Gizli Karakol Cemiyeti:

Anadolu Kadınları:

CEMİYETLER

Azınlıkların Kurduğu Cemiyetler

*Etnik-i Eterya Cemiyeti ve
Mavri Mira Cemiyeti:*

Kardos Cemiyeti:

Pontus Rum Cemiyeti:

Hınçak Cemiyeti ve

Taşnak Cemiyeti:

Ermeni İntikam Alayı:

*Alyans-İsrailit Cemiyeti ve
Maccabi Cemiyeti:*

ZARARLI CEMİYETLER

Millî Varlığa Düşman Cemiyetler

Kürt Teali Cemiyeti:

İslam Teali Cemiyeti:

*Sulh ve Selameti Osmaniye
Cemiyeti:*

İngiliz Muhipleri Cemiyeti:

Wilson Prensipleri:

Hürriyet ve İtilaf Cemiyeti:

20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

10. ÜNİTE → 20. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

Amasya Görüşmeleri

Son Osmanlı Mebusan Meclisi ve Misakı Milli

Mustafa Kemal'in İstekleri

Katılımcılar

DİKKAT

KABSAR

Temsil Heyeti x TBMM

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

1. TBMM DÖNEMİ
(1920 - 1923)

Özellikleri

İşyanları

İşyanlara Karşı
Alınan Önlemler

İstanbul Hükümeti
+
İtilaflar

Eski Kuvayı
Milliyeden

Kanunları

MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

II. ÜNİTE → MİLLİ MÜCADELE HAZIRLIK DÖNEMİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

Doğu

Gümrü Antlaşması

Gürcü Antlaşması

(Batum) Antlaşması

Güney

Ankara Antlaşması

Batı

Gediz Muhaberesi

I. İnönü Savaşı

II. İnönü Savaşı

Kütahya-Eskişehir Savaşı

Sakarya Savaşı

Büyük Taarruz

Mudanya Mütakeresi

T
A
L
İ
M

MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

Doğu Cephesi:

Kazım Karabekir

Düzenli Ordu ?

Gümrü Antlaşması

Gürcü Antlaşması

Güneyde Mücadele Veren
Kuvayımilliye Kahramanları

- Antep: Şahin Bey, Kılıç Ali, Şehit Kamil
- Adana: Topçu Kemal Bey, Tufan (Osman) Bey
- Urfa: Ali Saip Bey
- Maraş: Sütçü İmam, Rıdvan Hoca

Şehirlerin Unvan
Sıraları

- 1921'de Antep: Gazi
- 1973'te Maraş: Kahraman
- 1984'te Urfa: Şanlı

İstiklal
Madalyası Sırası

- İnebolu: 1924
- Maraş: 1925
- Gaziantep: 2008
- Şanlıurfa: 2016

MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

Batı Cephesi:

Gediz Muharebesi (-)

Sonrası

Ali Fuat

Cephe

Düzenli Ordu

NOT:

1. İnönü Savaşı

Nedenleri

- Çerkez Ethem'in isyanı
- Yunanların, İngilizlerin desteğini kaybetmek istememesi
- Düzenli ordunun güçlenmesini önlemek
- Eskişehir ve Ankara'yı alarak Millî Mücadele'yi sonlandırmak

Sonuçları

- İsmet İnönü'nün rütbesi generalliğe yükseltildi.
- Düzenli ordu ilk kez zafer kazandı.
- Halkın TBMM'ye olan güveni arttı.
- Askere alım işleri hızlandı.
- 1921 Anayasası çıkartıldı.
- Afganistan ile Dostluk Antlaşması imzalandı.
- Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması imzalandı.
- Londra Konferansı düzenlendi.
- İstiklal Marşı kabul edildi.

MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

TALİM

Afganistan Dostluk Antlaşması

Londra Konferansı

İstiklal Marşı

Moskova Antlaşması

MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

II. İnönü Savaşı

Nedenleri

- Londra Konferansı'ndan sonuç alınamaması
- İngilizlerin verdiği desteği Yunanların kaybetmek istememesi
- Eskişehir ve Ankara'yı alarak Millî Mücadeleyi sonlandırmak
- I. İnönü Savaşı'nın intikamını almak istemeleri

Sonuçları

- İtalya ve Fransa savaştan çekilme kararı aldı.
- Fransa Zonguldak'tan çekildi.
- İngiltere, Malta'daki esir Türklerin bir kısmını serbest bıraktı.
- Fransa TBMM'ye ateşkes teklif etti.

Sakarya Meydan Savaşı

Savaş Öncesi Yapılanlar

- Türk ordusunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmesi Yunanları cesaretlendirdi.
- Ankara'yı ele geçirmek istediler.
- Meclisi dağıtmak ve Millî Mücadeleye son vermek istediler.

Savaşın Sonuçları

- Yunanlar Batı Anadolu'dan temizlendi.
- Yunan General Trikopis esir alındı. Bu başarısından dolayı Fevzi Çakmak'a "Mareşallik" rütbesi verildi.
- Kurtuluş Savaşı'nın muharebeler dönemi sona erdi ve diplomatik dönem başladı.
- Yunanlılar Anadolu'yu tahrip etti, özellikle İzmir ve Manisa'yı.
- İngiliz Başbakan Lloyd George istifa etti.
- Savaş sonucunda Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı.

Kütahya-Eskişehir Savaşı

Nedenleri

- İngilizlerin Yunanları kışkırtması
- Türk ordusunu tamamen yok etmek
- TBMM'yi ortadan kaldırmak
- Sevr'i gerçekleştirmek

Sonuçları

- Fransa ve İtalya Anadolu'dan çekilme fikrini askıya aldı.
- Eskişehir, Afyon, Kütahya ve Bilecik kaybedildi.
- Ordu, Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekildi.
- Meclisin Kayseri'ye taşınması gündeme geldi.
- Mustafa Kemal'e Başkomutanlık Kanunu çıkartıldı.

Ankara Anlaşması

- Fransa ve TBMM arasında imzalandı.
- Hatay, Fransız mandasındaki Suriye'ye bırakılacak. (Misakımillî'den 2. taviz)
- Hatay'da özel bir yönetim kurulacak. Türkçe resmî dil olacak.
- Suriye'deki Süleyman Şah'ın bulunduğu Caber Kalesi ve çevresi Türk mülkü sayılacak.
- Hatay hariç Suriye sınırı çizilmiştir.

Kars Anlaşması

- Gürcistan, Azerbaycan, Ermenistan ve TBMM arasında imzalandı.
- Doğu sınırı kesinleşti.
- Boğazlar ve Karadeniz ile ilgili maddelere de yer verildi.

MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

Büyük Taarruz

Savaş Öncesi Yapılanlar

- Ankara'da 6 aylığına subay okulu açıldı.
- Avrupa'da temaslarda bulunması için Yusuf Kemal Tengirşenk görevlendirildi.
- İtalya ve Fransa'nın bırakmış olduğu silahlar cephelere ulaştırıldı.
- Hareket merkezi Akşehir'e taşındı.
- Orduya taarruz eğitimi verildi.
- Mustafa Kemal'e verilen
- Başkomutanlık yetkisi süresiz uzatıldı.
- Mustafa Kemal, "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz, ileri!" demiştir.

Savaşın Sonuçları

- Yunanlar Batı Anadolu'dan temizlendi.
- Yunan General Trikopis esir alındı. Bu başarısından dolayı Fevzi Çakmak'a "Mareşallik" rütbesi verildi.
- Kurtuluş Savaşı'nın muharebeler dönemi sona erdi ve diplomatik dönem başladı.
- Yunanlılar Anadolu'yu tahrip etti, özellikle İzmir ve Manisa'yı.
- İngiliz Başbakan Lloyd George istifa etti.
- Savaş sonucunda Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı.

DİKKAT ET!

Mudanya Ateşkes Antlaşması

TBMM adına İsmet İnönü katıldı.

- Yunanistan konferansa doğrudan katılmadı.

Maddeleri

- Yunanlar 15 gün içinde Doğu Trakya'yı boşaltacak ve Meriç Nehri'nin batısına geçecekler.
- İstanbul ve Boğazlar antlaşmadan sonra Türkiye'ye devredilecektir.

MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

Katılımcılar

Konferansın dili

Gözlemci Devlet

Taviz Verilmeyecek Konular

Çözölemeyen Sorun

Kesinti

	Yabancı okullar	Nüfus Mübadelesi	Sınırlar
	Azınlıklar	Patrikhane	Adalar
	Savaş Tazminatı	Boğazlar	Borçlar

MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

12. ÜNİTE → MİLLİ MÜCADELEDE MUHAREBELER DÖNEMİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

ATATÜRK İNKILAPLARI VE İÇ POLİTİKA

CHF

Mustafa Kemal

Devletçi:

TCF

Karar

Liberal:

SCF

Ali Fethi Bey

Liberal:

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

Şeyh Said İsyanı

İzmir Suikastı

Menemen Olayı

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

Bozkurt-Lotus Olayı (Denizler)

Bursa Olayı ((Ezan)

Nasturi İsyanı (Musul)

Vogan Lee Olayı (Şirketler)

Rozard Olayı (Bulgaristan)

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

SALTANATIN KALDIRILMASI (1 KASIM 1922)

Nedenleri

- Anadolu'da iki devletin olması ve bununda uluslararası çıkarlara aykırı olması
- Osmanlı Devleti'ne resmî olarak son vermek
- Lozan'a her iki tarafın da çağrılması
- Ulus egemenliği önünde bir engel teşkil etmesi

Sonuçları

- Ulus egemenliği önündeki en büyük engel kalktı.
- Lozan'a TBMM tek başına gitti.
- Osmanlı Devleti sona erdi.
- Devlet başkanlığı ve rejim sorunu ortaya çıktı.
- Laiklik yolunda ilk adım atılmış oldu.
- 1. TBMM'nin yaptığı tek inkılaptır.

NOT:

SONUÇ: Cumhuriyet'in ilanı

Mustafa Kemal 1923 - 1938

C6

Başbakan

Meclis başkanları

Halifeliğin Kaldırılması

NEDEN:

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

B → 0

M → 3

V → 4

Hukuk Alanında Yapılan İnkılaplar

Medeni Kanun (1926)

Eskisi →

Nerden →

Neden →

Hangi Haklar

- Resmi Nikah
- Tek Eşlilik
- Boşanma
- Mahkeme
- Velayet
- Miras

SİYASİ
HAK
YOK!

Patrikhane

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

Eğitim ve Kültür Alanında Yapılan İnkılaplar

Tevhidi Tedrisat Kanunu

MEB

Türk Tarih Kurumu

İlk başkan:

İlk çalışma:

Yayın organı:

Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun

Ücretsiz
Karma > Eğitim

Türk Dil Kurumu

İlk başkan:

Güneşdil Teorisi:

Harf İnkılabı

Okuma-Yazma

Mardin Gazetesi

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

Halkevleri:

Türk ocakları:

Amaç:

Ülkü Dergisi:

Millet Mektepleri

Okuma-yazma

Başöğretmen

Halk mecmuası

Üniversite Reformu

Albert Malche

İstanbul Darülfünunu

Sosyal Alanda Yapılan İnkılaplar

Şapka Kanunu

Tekke Zaviye Türbelerinin Kapatılması

Soyadı Kanunu

Ayrıcalık Bildiren Ünvanların
Kaldırılması Kanunu

Kılık-Kıyafet Kanunu

Takvim (1925)
Saat (1925)
Ölçü (1991)
Hafta Tatili (1935)

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

İzmir İktisad Kongresi

- Yeni Türk devletinin ekonomi politikasını belirlemek için toplandı.
- Kongre başkanı: Kâzım Karabekir
- Kongreye birçok kesimden temsilci katıldı. Bu da halkçılık ilkesiyle bağdaştırılır.
- Kongrede Misakımilli İktisadi kabul edilerek bunu gerçekleştirmek için hedefler belirlendi.

Alınan Kararlar

- Yerli sanayi korunmalı ve sanayi teşvik edilmelidir.
- Millî bankaların kurulması sağlanmalıdır.
- Yabancıların kurduğu tekellerden kaçınılmalıdır.
- Aşar vergisi kaldırılmalıdır.
- Kabotaj hakkımız kullanılmalıdır.
- Demir yollarının yapımı hükûmetçe belirlenmelidir.
- Ham maddesi yurt içinde yetişen sanayi dalları kurulmalıdır.
- Özel teşebbüse kredi sağlayacak bir devlet bankası kurulmalıdır.
- Devlet, ekonomik görevleri de üstlenerek özel sektörün başarılmadığı işletmeleri ele almalıdır.

Tarım Alanında Yapılan Düzenlemeler

- Köylüyü rahatlatmak için 17 Şubat 1925'te Aşar Vergisi kaldırdı. (Bu durum üretimi artırır.)
- Ziraat Bankası aracılığıyla çiftçilere destek sağlandı.
- Yüksek Ziraat Enstitüsü açıldı.
- Tarımda makineleşmeye gidildi.
- Örnek çiftlikler kuruldu. (Atatürk Orman Çiftliği)

Ekonomi Alanında Yapılan İnkılaplar

Ticaret Alanında Yapılan Düzenlemeler

- 1925'te Reji İdaresi (tütün tekeli) yabancılardan satın alındı.
- 1926'da Kabotaj Kanunu (Türk Kara Suları)
- 1929'da Koruyucu Gümrük Tarifesi uygulandı.
- Yabancıların elindeki gaz ve elektrik şirketleri satın alındı.
- Özel girişimcileri desteklemek adına 1927 yılında Teşviki Sanayi Kanunu çıkarıldı.
- 1930'tan itibaren devletçilik politikasına geçildi.
- 1930 yılında Türk Parasını Koruma Kanunu çıkarıldı.
- 1933'te Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı hazırlandı. 1934'te uygulamaya konuldu. Ekonomik ve teknik desteği SSCB yapmıştır.

Dikkat Et!

II. Beş Yıllık Sanayi Planı II. Dünya Savaşı nedeniyle uygulanamadı.

Atatürk Döneminde Açılan Bankalar

- İş Bankası (1924): İlk genel müdürü: Celal Bayar
- Sanayi ve Maadin Bankası (1925): 1933 yılında mal varlığını Sümerbank'a devretti.
- Emlak ve Eytam Bankası (1926)
- Merkez Bankası (1930): Türk ekonomisinin para işlerini düzenlemek için açılmıştır.
- Sümerbank (1933): I. Beş Yıllık Sanayi Planı'na uygun olarak açılan fabrikaların işletme ve yönetiminden sorumludur.
- Belediyeler (İlbank) Bankası (1933)
- Etibank (1935): Yer altı kaynaklarının işletilmesini sağlıyorlardı.
- Denizbank (1937)
- Halkbank (1938)

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

ATATÜRK İLKELERİ

Cumhuriyetçilik	Milliyetçilik	Halkçılık	Laiklik	Devletçilik	İnkılapçılık
Anahtar	Anahtar	Anahtar	Anahtar	Anahtar	Anahtar
Devrim	Devrim	Devrim	Devrim	Devrim	Devrim

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

13. ÜNİTE — ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

XX. Yüzyılda Dünya

Monreo Doktrini

Dünya Barışı

MC
Briad-Kellog

Litvinov
Locarno

Sovyetlerin Asimilasyon Siyaseti

Kara Perşembe

Basmacı Harekatı

İsimler
Yusuf Akçura
İsmail Gaspralı
Zeki Veledi Togan

Meiji Resterayonu

1929 Dünya Ekonomik Buhranında Türkiye

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

TOTALİTER REJİMLER

Almanya

İtalya

İspanya

Japonya

Milletler Cemiyeti

Balkan Antantı

Sadabat Paktı

Sancak Sorunu

Möntrö Boğazlar Sözleşmesi

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

II. DÜNYA SAVAŞI

Mihver

Müttefik

Kavramlar

Hayat Sahası

Yatıştırma Politikası

Barbarossa Harekatı

Maginot Hattı

Pearl Harbour Baskını

Savaşın Başlaması

105

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

Savaşın Bitişi

Almanya

İtalya

Japonya

✕ Yalta Konferansı ✕

Konferans İngiltere, ABD ve SSCB arasında gerçekleşmiştir.

Büyük İttifakın Sonu

Demir perde

BM'nin daimi üyeleri

✕ Savaşın Sonuçları ✕

- Savaşı müttefik devletler kazandı.
- ABD ile SSCB arasında 1989'a kadar sürecek Soğuk Savaş Dönemi başladı.
- Sömürgecilik önemini yitirdi.
- Mısır, Hindistan, Pakistan, Tunus, Fas, Cezayir ve Libya bağımsız oldu.
- İtalya Kuzey Afrika'dan ve 12 Ada'dan çekildi.
- SSCB Orta Avrupa'da ve Balkanlarda komünist rejimler kurdu.
- BM kuruldu.
- 1948 de Filistin de İsrail devleti kuruldu.
- Savaş sonrası İngiltere ve Fransa güç kaybetti.
- IMF ve Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası kuruldu.
- İnsan hakları evrensel bildirisi yayımlandı.

✕ San Fransisco Konferansı ✕

BM

✕ Paris Barış Konferansı ✕

Rodos
12 Ada

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

✕ *Postdam Konferansı* ✕

✕ *Adana Konferansı* ✕

✕ *TÜRKİYE* ✕

✕ *Kahire Konferansı* ✕

(ABD)

Dikkat

Varlık Vergisi

Toprak Mahsülleri Vergisi

Milli Korunma Kanunu

Narh Uygulaması

Köy Enstitüleri

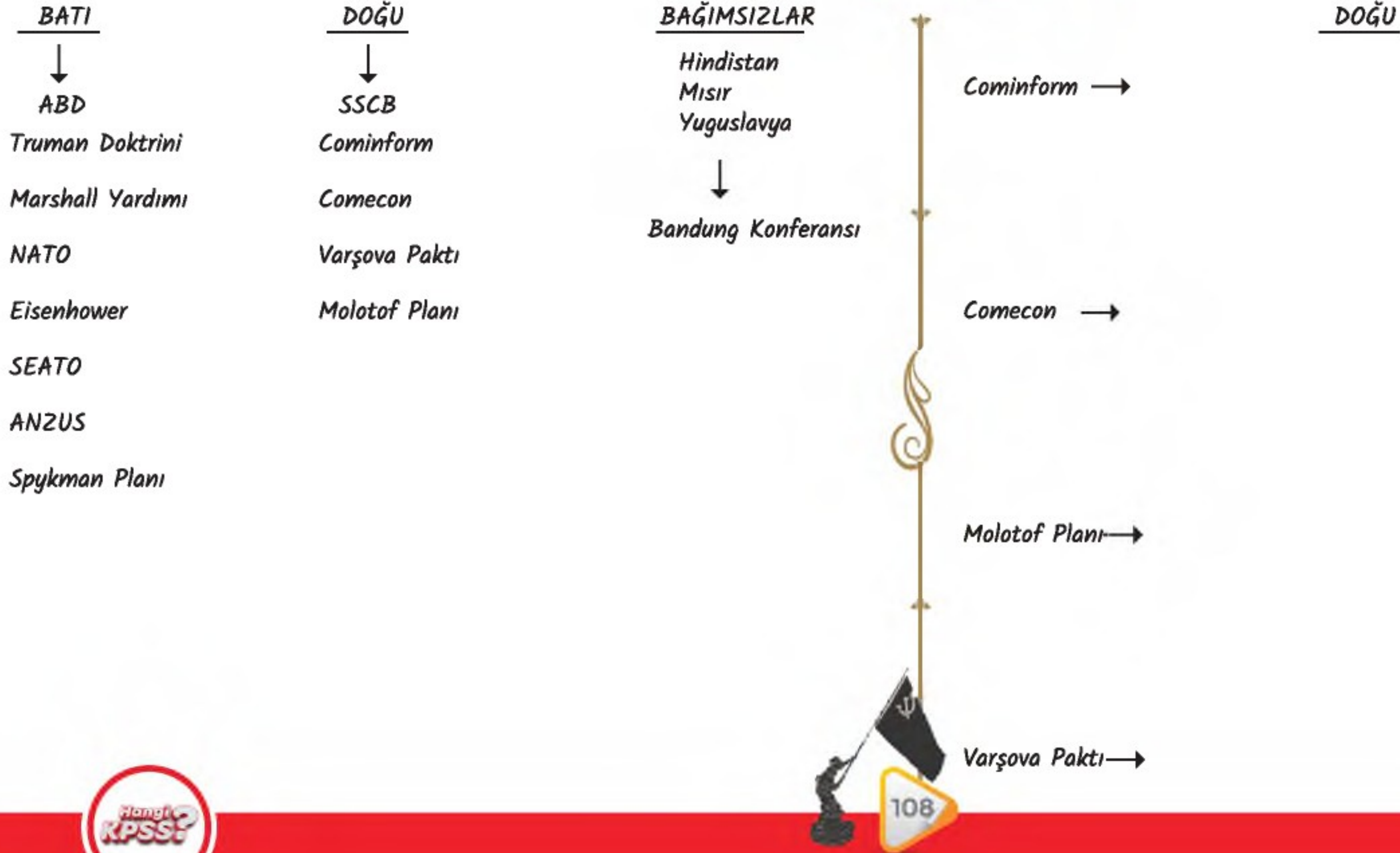
Karne Uygulaması

Garip Akımı

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

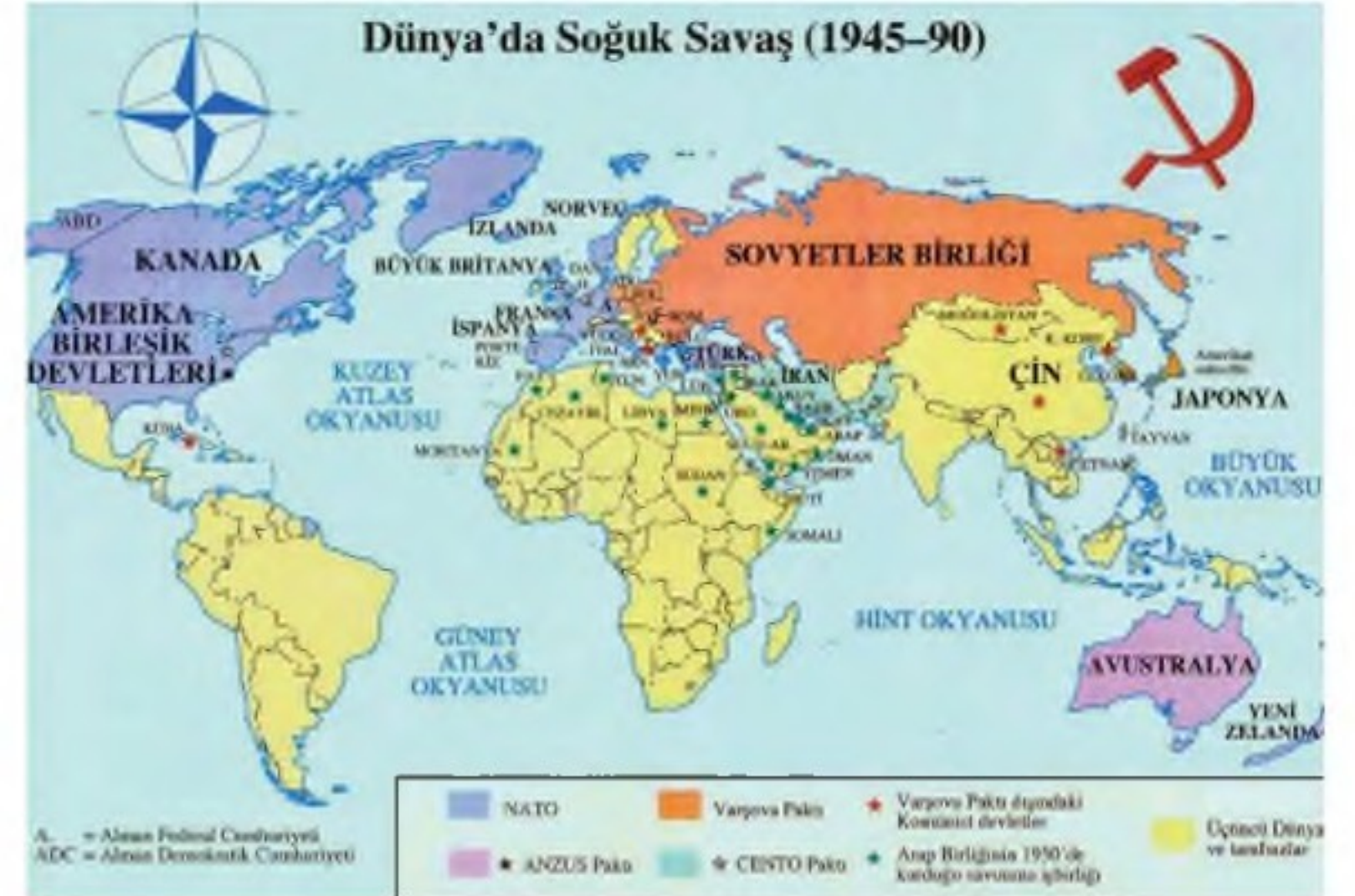
BERLİN BUHRANI

Küba → Fidel Castro

Çin → Mao Zedong

BATI

SPYKMAN

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

Avrupa Konseyi

Balfour Deklerasyonu

AET

Süveyş Krizi

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

Hindistan
↓
Mahatma Gandhi

Pakistan
↓
Muhammed Ali Cinnah

Keşmir Sorunu

Uz Olayı

Küba Bunalımı

DİKKAT

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

Balkan İttifakı

TYT

Bağdat Paketi

Türkiye, Irak, İran, Pakistan, İngiltere

Baş Rejimi

Merkez → CENTO
ANKARA

SIYASET

- Millî Kalkınma Partisi Nuri Demirağ tarafından 1945'te kurulan ilk muhalefet partisi olmuştur.
- CHP milletvekili olan Celal Bayar, Adnan Menderes, Refik Koraltan ve Fuat Köprülü "Dörtlü Taktik" vererek CHP'den kopup Demokrat Partiyi kurmuşlardır.
- 1946 seçimleri ile birlikte ilk kez kesintisiz olarak çok partili hayata geçilmiştir.

EKONOMİ

- 7 Eylül 1947'de Türk lirası değeri %50 düşürülerek ithalat kolaylaştırılmıştır.
- Bankaların altın satımına izin verilmiştir.
- Özel girişimcilik ve yabancı sermayeye dayanan Liberal Ekonomiye geçilmiştir.
- Marshall yardımları ile tarım geliştirilmiştir.
- Dış krediler aracılığıyla ithal makineler kullanılmıştır.
- Traktör sayısındaki artış, ekilip biçilen toprak miktarı da artırmıştır. Ekonomi bir bütün olarak %11-13 oranında büyüme göstermiştir.
- 1954'te kuraklık nedeniyle tarım üretimi düşüş göstermiştir.
- Ekonomik büyüme bu yıllarda %4 kadar gerilemiş ve dış ticaret açığı artmıştır.
- 1958'de IMF den borç alınmıştır.

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

YUMUŞAMA DÖNEMİ

Ping Pong Diplomasisi

- ABD
- ÇİN

AGİK (Helsinki Nihai Senedi)

SALT I → Detant başlar
ABD - SSCB

SALT II → İmzalanmadı
ABD - SSCB

Nedeni →

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

Yom Kipur Savaşı

Arap > Petrol Krizi
İsrail

Camp David Antlaşması
İsrail - Mısır

İKÖ

OPEC

OAPEC

İran-İrak Savaşı (1980-1988)

İrangan Skandalı

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

KIBRIS SORUNU

- Kıbrıs'taki Rumların 1931'den itibaren Enosis'i (Megla idea çerçevesinde adayı Yunanistan'a bağlamak, 1791,) gerçekleştirmek amacıyla EOKA'yı (Kıbrıs Mücadelesi Rum Örgütü) kurarak adada yaptığı katliamlar dış politikanın sorunu olmuştur.
- Türkiye ile Yunanistan arasında 1959'da imzalanan Zürih Antlaşması'yla Kıbrıs'ta bağımsız bir cumhuriyetin kurulması kararlaştırılmıştı.
- 1959'da İngiltere Türkiye ve Yunanistan arasında imzalanan Londra Antlaşması doğrultusunda Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulması kararlaştırıldı, 1960'da kuruldu.
- Cumhurbaşkanlığına Rum lider Makarios, yardımcılığına Türk lider Fazıl Küçük getirildi.
- Rumların adadaki katliamlarının devam etmesi üzerine Türkiye 1974'de Kıbrıs Barış Harekâtı düzenlemiştir.
- 1975'de Rauf Denktaş'ın liderliğinde Kıbrıs Türk Federe Devleti kuruldu.
- Adadaki Türk toplumu 1983'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni kurdu.

EGE ADALARI SORUNU

- Lozan antlaşmasıyla 12 Ada, Rodos ve Meis adası İtalya'ya; Bozcaada, Gökçeada ve Tavşan adaları Türkiye'ye, diğer adalar ise Yunanistan'a verilmişti.
- Yunanistan'ın Ege adalarının tümüne hâkim olma girişimleri Türkiye ile Yunanistan arasında; Ege adalarının silahsızlandırılması, kıta sahanlığı, kara sularının 12 mile çıkarılması ve Ege hava sahası sorunlarının yaşanmasına sebep olmuştur.

I. EGE ADALARININ SİLAHSIZLANDIRILMASI

- Yunanistan Türkiye'ye yakın olan adalarla birlikte 1947'de İtalya'dan aldığı 12 Ada ve Meis'i Lozan Antlaşması'na aykırı olmasına rağmen silahlandırmıştır.
- Adaları NATO tatbikatları kapsamına alarak silahlanmayı meşrulaştırmak istemiştir.

II. KITA SAHANLIĞI SORUNU

- Yunanistan'ın şirketlere Ege Denizinde petrol arama ruhsatı vermesi üzerine Türkiye'nin 1973'te Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına Ege Denizi'nde petrol arama ruhsatı vermesi üzerine çıkan krizdir.
- Sorun BM'ye ve Lahey Adalet Divanına taşınmıştır.
- İmzalanan Bern Deklarasyonu (1976) ile sorun çözülmüştür.

III. KITA SULARININ 12 MİLE ÇIKARILMASI SORUNU

- Lozan Antlaşması'na göre Ege Denizi'nde kara suları genişliği 3 mil olarak belirlenmişti.
- Yunanistan sahip olduğu adaların da etkisiyle Ege Denizi'ndeki etkinliğini artırmak için kıta sahanlığını 6 milden 12 mile çıkardığını açıklamıştır.
- Fakat bu karar Türkiye tarafından tanınmamıştır.

IV. HAVA SAHASI (FIR HATTI-UÇUŞ BİLGİ BÖLGESİ) SORUNU (1974)

- Yunanistan'ın 6 mil olan hava sahasını 10 mile çıkarmasıyla bu sorun ortaya çıkmıştır.

ERMENİ İDDIALARI

- Ermeniler katliam iddialarını dünyaya tanıtmak ve kabul ettirmek, Türkiye'den tazminat ve toprak almak, son aşamada da büyük Ermenistan hayalini gerçekleştirmek amacıyla ASALA adlı terör örgütünü kurmuşlardır.
- Bu örgü, genellikle yurt dışındaki Türk temsilcilerini ve diplomatlarını hedef alan faaliyetlere girişmişlerdir.

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

SIYASET

- 27 Mayıs 1960'ta bir grup subayın oluşturduğu Millî Birlik Komitesi askerî darbe ile yönetime el koymuştur.
- Bu darbeye birlikte DP iktidarına son verilmiştir.
- İhtilal sonucunda Başbakan Adnan Menderes, Dış işleri bakanı Fân Rüşdü Zorlu ve maliye bakanı Hasan Polatkan idam edilmiştir.
- Türk Silahlı Kuvvetleri adına ülke yönetimini Millî Birlik Komitesi üstlenmiştir.
- Millî Birlik Komitesi çıkardığı ilk kanunla birlikte 1924 Anayasası'nın birçok hükmünü değiştiren geçici bir anayasal süreç başlatmıştır.
- Komite yeni anayasayı oluşturmak için Kurucu Meclis Kanunu'nu kabul etmiştir.
- Hazırlanan yeni anayasa, 9 Temmuz 1961'de halkoylaması ile kabul edilmiştir.
- 15 Ekim 1961'de yapılan genel seçimlerden sonra seçilen milletvekilleri ile kurulan TBMM, 12. Dönemi, 25 Ekim 1961'de toplanarak askerî rejime ve dolayısıyla Millî Birlik Komitesi'ne son verdi.
- Komite üyeleri, yeni anayasa gereği kurulan Cumhuriyet Senatosu'nun tabii üyeleri oldular.
- Yeni anayasaya göre TBMM; Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatası olarak kuruldu. 1961'de yapılan seçimler sonucunda meclis Cemal Gürsel'i cumhurbaşkanı seçmiştir.

- 1965'te Süleyman Demirel'in başkanlığı ile başlayan Adalet Partisi iktidarı 12 Mart 1971 Askerî Muhtırasına kadar devam etmiştir.
- 12 Mart Muhtırası ile Demirel istifa etmiştir.
- Nihat Erim başkanlığında meclis dışından ve farklı partilerin mebuslarından oluşan, hiçbir siyasi partiyle doğrudan ilişkili olmayan bir hükûmet kurulmuştur.
- 1973'de CHP ve AP'nin desteklediği Oramiral Fahri KORUTÜRK Cumhurbaşkanı olmuştur.
- 1974'den 1980 yılına kadar Türkiye'de kısa süreli koalisyon hükûmetleri iktidara gelmiştir.
- Ekonomik sıkıntılar, siyasi istikrarsızlık, artan şiddet olayları 12 Eylül 1980 askerî darbesini de beraberinde getirmiştir.
- Türk Silahlı Kuvvetleri Kenan Evren başkanlığında kuvvet komutalarından oluşan Millî Güvenlik Konseyi'ni oluşturmuştur.
- MGK'nin başkanlığını ve geçici devlet başkanlığı görevini Kenan EVREN üstlenmiştir.
- Bülent ULUSU başkanlığında Bakanlar Kurulu oluşturulmuştur.
- 1961 Anayasası yürürlükten kaldırılarak Prof. Orhan ALDIKAÇTı tarafından hazırlanan 1982 Anayasası halkoyuna sunulularak kabul edilmiştir.
- Aynı zamanda Kenan Evren cumhurbaşkanı seçilmiştir.
- 7 Kasım 1982 Anayasa kabulü sonrasında 6 Kasım 1983 seçimlerini ANAP kazanmıştır.

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

KÜRESELLEŞEN DÜNYA

SSCB POLİTİKALARI

Glosnost

Prostreika

Kadife Devrimi

Çekoslavya

Azerbaycan → Ebul Feyz Elçibey
(Hocalı Katliamı)

Kazakistan → Nur Sultan Nazerbeyov

Kırgızistan → Asker Akeyev

Özbekistan → İslam Kerimov

Türkmenistan → Sapar Murat Niyazov

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

BAĞIMSIZ DEVLETLER TOPLULUĞU

- Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra 21 Aralık 1991'de "Ahtı Zirvesi" sonucu kurulmuştur.
- Topluluk; Azerbaycan, Ermenistan, Belarus, Kazakistan, Moldova, Kırgızistan, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Ukrayna'nın katılımı ile kurulmuştur.
- Bağımsız Devletler Topluluğuna 1993 yılında üye olan Gürcistan Güney Osetya Savaşı'ndan sonra 15 Ağustos 2008'de topluluktan ayrılmıştır.
- 2005'te üyelikten ayrılan Türkmenistan ise topluluğa gözlemci devlet olarak destek vermektedir.

TİKA (TÜRK İŞ BİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI)

- 24 Ocak 1992'de başta Türk dilinin konuşulduğu ülkeler ve Türkiye'ye komşu ülkeler olmak üzere; gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarına yardımcı olmak, bu ülkelerle ekonomik, kültürel ve teknik alanlarda iş birliği sağlamak amacıyla kurulmuştur.

I. Körfez Savaşı - II. Körfez Savaşı

↓
Irak x Kuveyt

↓
2004
Saddam Hüseyin

Afganistan'daki Gelişmeler

ISAF

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

14. ÜNİTE → ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

DİKKAT!

HOCANIN ANALİZİ ve YORUMU